

Farkas Gyöngyi, Frekot Erika, Gábor Emese, Szalay Álmos

Vadonsuli

- Az állatok birodalma -

KNP Alapítvány

2019

AGRÁRMINISZTERIUM

Kiadja: Kiskunsági Nemzeti Park Alapítvány
Felelős kiadó: Dr. Iványosi Szabó András

Írta: Farkas Gyöngyi, Frekot Erika, Gábor Emese, Szalay Álmos

Rajzolta: Gábor Emese

Ötlet:
Balázs Réka
Subicz Beáta

A kiadást ellenőrizte, ajánlással látta el, és a szöveget gondozta:
Balázs Réka
Subicz Beáta

Tervezés, nyomdai előkészítés: Szűcs Ferenc

Lektor:
Brenyóné Malustyik Zsuzsa
Sipos Ferenc
Subicz Beáta
Tajti László

Támogató:
A kiadvány az Agrárminisztérium Zöld Forrás programja támogatásával valósult meg
MOL Nyrt.

ISBN 978-615-5598-13-5
Készült az F-reklám Kft. nyomtatásában - Felelős vezető: Szűcs Ferenc

Első kiadás

Farkas Gyöngyi, Frekot Erika, Gábor Emese, Szalay Álmos

Vadonsuli

- Az állatok birodalma -

KNP Alapítvány

2019

Gábor Emese: *Panka és Soma nyomoz*

– Nézzétek, milyen hatalmas por keletkezik, ha a földúton átmegy egy autó! Ilyenkor a mozgó porfelhő már messziről jelzi az érkezőket. Régen lóháton vagy lovas kocsikkal járták ezt a vidéket. Akkoriban nem volt ekkora por, mivel az emberek lassabban haladtak, az utak közepe pedig füves volt, nem úgy, mint most. A gépjárművekkel romboljuk a természetet. A lecsöpögő olaj kárt tesz a növényekben, ugyanis azok a leveleik fonákján lévő apró nyílásokkal lélegeznek, melyeket az olaj eltömít. Az olaj szennyezi a vizeket is, mert a felszínükön fennmarad, és ott összefüggő réteget képez, mely a piciny, szemmel alig észrevehető lények számára áthatolhatatlan. A vízi állatok bőrére tapad, megakadályozza a mozgásukat, lélegzésüket – magyarázta a természetőr bácsi Pankának és Somának, akik kikerekedett szemmel, csodálkozva hallgatták.

– Milyen vizeket? – kérdezte Soma. – Vannak vizek a Kiskunságban? Csak a nagy csatornát ismerjük az árvalányhajás rét mögött. Pedig már 7 éves vagyok, és minden nyáron itt nyaralunk Nagyapóéknál – folytatta a kisfiú. – Még sosem láttam tavat vagy folyót...

– Holnap megmutatom nektek, hol vannak ezek a vizek, és milyen titokzatos állatok élnek azokban a vizekben és a vizek közötti pusztákon. Kinyomozunk mindent – mosolyodott el sejtelmesen a bajusza alatt a természetőr. – Csak korán kell elindulnunk, hogy meglássátok a... – majd itt hirtelen elharapta a mondatot.

– Micsodát lássunk meg? – kérdezte kíváncsian Panka.

– Majd holnap meglátjuk, hogy meglátjuk-e... – viccelődött a természetőr bácsi. – Nem mindig mutatja meg magát... hmm – hümmögött. – Elszaladt az idő. Lassan lemegy a nap. Nagyanyóék már várnak benneteket. Most már irány haza! – terelte a gyerekeket egy széles mozdulattal a hazafelé vezető ösvényre.

– És holnap hozzatok gumicsizmát! Meg fényképezőgépet, ha van. Meg terepszínű ruhát az álcázáshoz! Az állatok elől el kell bújniuk, hogy ne ijesszük meg őket, ezért kell az álca! – kiáltotta a gyerekek után hirtelen.

Szerencsére Panka és Soma ezt még hallották, miközben eltűntek az árokperti bodzabokor mögött, ugyanis itt, az Alföldön messzebbre viszi a hangot a szél.

Hűvös fuvallat érkezett. Errefelé mindig ilyen, amikor lemegy a Nap. Ettől a tücskök még hangosabban rázendítettek. A rubintvörös ég most egészen összeért a láthatárral. A föld színe úgy párolgott a messzeségben, mintha valaki ecsettel elmosta volna a vízfestéket a papíron. Így a horizonton álló jegyesor sem látszott élesen, csak sejteni lehetett, hogy van ott valami. Panka és Soma a távolban meredező gémeskút felé vette az irányt. Messziről látszott, ahogy a tanyán épp abban a pillanatban felkapcsolja valaki a villanyt.

– Talán a nagy bement a konyhába, és lámpát gyújtott – elmélkedett hangosan Panka. – Így jelez nekünk, hogy vár bennünket, menjünk haza.

– Vajon régen hogy üzentek egymásnak az emberek, amikor még nem volt villany vagy telefon? Galambpostával? – kérdezte futtában Soma.

– Nem, dehogy! Persze volt olyan is, de nagyapa egyszer azt mesélte, hogy a gémeskúttal üzentek.

– Azt meg hogyan? – hitetlenkedett Soma.

– Hát... például, ha a kútgém fel volt eresztve, és a vízmérő dézsa a földön volt, azt jelentette, gyertek haza, kész az ebéd. Ha pedig a dézsa a magasban lógott, azzal segítséget kértek, mert valami baj történt. Ha a gép fel volt állítva, és nem volt rajta sem kútostor sem dézsa, azt jelentette, nem jó a víz, ne igyál belőle – magyarázta büszkén Panka.

– Ezt honnan tudod, Panka?

Panka elpirulva hozzátette:

– Nagyapa rengeteget mesélt az alföldi életről. Többet is mondott, de sajnos azokra már nem emlékszem.

Eközben haza is értek. Amint beléptek az ajtón, az illatokból érezték, hogy nagymama palacsintával várja őket. Mialatt jóízűen lakmároztak, nagyapó is megérkezett, s így szólt:

– No, gyerekek! Mi volt a vadonsuliban?

– Valami furcsa nevű izéket említett a természetőr bácsi. Réti ökle, meg tarajos póc vagy szivárványos gulipán? Vagy ilyesmi... bütykös farkas meg hangya-n-tyúk meg ormányos izéé..., gőte – vágta rá Soma.

– Naaaa! – szakította félbe nevetve Panka. – Másra emlékszem – mondta, és elővette kis zsebnoteaszét. – Van, amit felírtam, nézzük csak! Lápi póc volt, meg szivárványos ö-k-l-e, tarajos göte, guli-p-á-n és a réti cs-í-k – betűzte lassan. – A lappan-tyút, meg a hangya-farkast a buc-ka-ba-goly-lyal együtt mondta. De sajnos fogalmam sincs, mik ezek – görbült le Panka szája. Majd hirtelen hozzátette:

– Olyan jó lesz megtudni! Furdal a kíváncsiság.

– Holnap hová mentek? – kérdezte nagyapó.

– Kora reggel indulunk nyomozni, először valami vizekre, gumicsizma is kell – válaszolt hirtelen Soma.

– Meg fényképezőgép – tette hozzá mosolyogva Panka.

– Irány a fürdődézsza, fülig maszatos vagy – intett Pankának nagyanyó. – Te pedig, Soma, siess a szomszédba, haza Tódor bácsihoz, a nagyapádhoz, mert holnap korán keltek – tes-sékelt ki finoman a kisiút a kerti kapun, kezébe nyomva egy tányéron néhány baracklek-város palacsintát. – Ezt neki küldöm – tette hozzá.

Másnap hajnalban még párásan derengett a táj, a harmatos fűből kimagaslott egy-két ökor-farkkóró délceg, gyertyatartószerű alakja. Az ég színén némán átrepült egy csapat vízima-dár, csak a szárnyaik suhogását lehetett hallani, és a távolban a csatorna felől a kecskebékák lüktető zenéjét, amikor megállt a tanya előtt a természetőr négykerek-es zöld dzsipje. A gyerekek már a kapu előtt tetre készen, izgatottan várták, hogy végre elin-dulhassanak erre a vadonsuli kirándu-lásra, ahol megismerhetik vagy legalább megpillanthatják ezeket a titokzatos nevű állatokat.

Lássuk sorjában, kikkel is találkoztak!

Gábor Emese: *Buckabagoly*

Éjjeli holdfény
nagy puha szárnyán
röppen az égen a buckabagoly.

Nem huhog, és nem
fog denevért sem.
Mert ilyenekkel ő nem vacakol.

Zöld a palástja,
vastag a csápja,
nagy szeme tükrén villan a táj,

Csillagos ösvény
ezüst ruháján,
libben a szárnya, ahogy hazaszáll.

Lent a homokban,
pukkad a hernyó.
Irigy falánkság emészti már,
Nem tudja, hogy majd
egyszer az égen,
ő is a fényben táncot jár.

Nem tudja, hogy a
buckabagoly már
rég nem hernyóként araszol.

Nem tudja, hogy ő is
éjjeli pille, s az
éjjeli pille a buckabagoly.

Gábor Emese: *Szivárványos ökle*

Tarka szivárvány
Nagyszerű látvány,
Mégis e halnak
Ott van a hátán.

Mély tavak alján,
s lassú folyóban
él ez a kishal,
lent a homokban.

Egy tavi kagyló,
ő a barátja,
hogyha a hal jó,
nyitva a szája.

Hal odaúszik,
kagylója várja,
rakja az ikrát,
s ő meg bezárja.

Védi a lárvát
hosszú időre,
amíg kiúszhat a
tisztá vizekre.

Nagy szeme van, és
csöpp kicsi szája,
színe ezüstös.
Hal lett a lárva.

Háta sötétzöld,
csíkja: szivárvány!
Mint fenn az égen,
ott van a hátán.

Zöld, lila, sárga,
Kék, veres színben
játszik az ökle,
csillog a vízben.

Hogyha ebédel?
Kis csiga, féreg,
alga és plankton
hasába férnek.

Hogyha elalszik?
Színes az álma.
Tarka szivárvány
kacsint le rája.

Frekot Erika: *Ki lakik a tóban?*

– Kukucs! – Lápi Árpi kidugta a fejét egy kupac zöldmoszat mögül. Aztán gyorsan vissza is húzta, mert a vízfenéken megpillantott egy szitakötőlárvát.

„Ez ám a finom falat!” – gondolta Árpi, és leskelődni kezdett.

A szitakötőlárva látszólag céltalanul sétált a tó törmelékekkel borított fenekén. A leskelődő halacska hol tisztán látta a zsákmányt, hol csak sejtette, hogy merre halad. Minden csendes volt és nyugodt a sekély vízben. A vízinövények szárai hosszúkás árnyékot vetettek az iszapra, ami ettől zebracsíkosnak tűnt. Csak egy tányércsiga mozgott lassan csúszva a tófenéken. Eszegetett, nézelődött, a tőle megszokott nyugalommal keresgélt valami számára ehető a törmelékben.

A vízben lebegő homokszemekben néha úgy megcsillant a napfény, hogy Árpinak káprázott a szeme. Azt azonban észrevette, hogy a szitakötőlárva időről időre elkap egy-egy kisebb bolharákot és jóízűen befalja. Maga is szerette a bolharákat, de most olyan éhes volt, hogy egy komolyabb ebédre vágyott. Egészen pontosan a szitakötőlárvát szemelte ki főfogásnak. Ehhez azonban ki kellett várnia a megfelelő pillanatot. Türelem! – intette magát a halacska gondolatban, mert már többször járt úgy, hogy elsiette a dolgot, aztán a zsákmány egy pillanat alatt elmenekült.

Most azonban ügyesen tekergette a mellúszóit, egy helyben lebegett, és feszülten várta, hogy a lárva végre hátat fordítson neki.

– Na, mindjárt jó lesz – gondolta és nekikészült. Ekkor azonban egy sötét árny vágódott ki a növények közül, hirtelen felkavarta a vizet, és az addig tiszta képet gomolygó iszapfelhővé változtatta. Árpi hirtelen összerezte, azt se tudta, mit tegyen. Menekülnie kell vagy

támadnia? Hol a szitakötő? Hol az ebéd? Semmit se látott, csak a csillogva keringő homokszemeket. Behátrált egy kákacsomóba, hogy nagyobb biztonságban legyen.

Szíve hevesen vert, legszívesebben elmenekült volna, de a kíváncsiság visszatartotta. A testén érezte a víz apró hullámait, s ezekből arra következtetett, hogy nem lehet túl nagy méretű az a valaki, aki érkezett.

Mikor végre ismét látni kezdett, kimeredtek a szemei a dühtől. Az ő finom falatja eltűnt, éppen lenyelte egy idegen.

– Hé, te túlméretezett kukac! Köpöd ki azonnal! Az az én ebédem! – vágódott ki Árpi a moszaterdőből.

Felháborodásában hátúszójának minden sugara az égnek meredt, amint a szemtelen idegenre támadt.

A betolakodó szeme őszinte csodálkozást fejezett ki, amint Árpira nézett, de megszólalni nem tudott, mert éppen a nyeléssel volt elfoglalva. Amúgy nem volt ijesztően nagy, de elég fura szerzetnek látszott. Hosszúkás testét négy vékonyka láb tartotta, a fejéből pedig valamiféle nyúlványok álltak ki, amik körülvették, mint egy nagy gallér.

Árpi persze látta, hogy ebből az ebédből ő már nem eszik, de olyan mérges volt, hogy nem tudta abbahagyni a méltatlankodást:

– Mit képzelsz te magadról? Én már rég figyeltem azt a lárvát! Már éppen be akartam kapni, amikor te szinte a számból vitted ki.

Ez persze nem volt egészen igaz, hiszen Árpi még el sem indult a vadászatra, amikor a másik megelőzte. Mégis jogosnak érezte, hogy a finom falat őt illeti, hiszen hosszú ideje figyelte a rejtekhelyéről. Már csak egy pillanat hiányzott, hogy rárontson.

De sajnos elszalasztotta a lehetőséget.

A jövevény nyelt egy utolsót, és végre szóhoz jutott:

– Ne haragudj, nem tudtam, hogy a tiéd. Amúgy te sehol sem voltál, amikor bekaptam. Nem gondolod, hogy kicsit lassú vagy?

– Lassú? Én? A lápi pócok leggyorsabbika??? Hogy mondhatasz ilyet? Egyáltalán ki a csuda vagy te? Ilyet, mint te, még nem is láttam.

– Pötyi vagyok, a tarajos göte. Sosem láttalak, még csak idén keltem ki a petéből, így aztán keveseket ismerek. Hogy mondtad? Milyen pocok vagy?

– Pocok, aki mondja! Lápi póc vagyok! – Árpi már készült,

hogy most kioktatja ezt a buta tarajos gőte gyereket, amikor Pötyi rákiáltott:

– Menekülj!

Hirtelen kígyózva elsuhant Árpi mellett, és magával sodorta a vízinövények szövedékébe. Szinte pont oda lökte, ahol a halacska korábban leskelődött. Csak most ketten zsúfolódtak a szűk helyre úgy, hogy az éles szárak a hátukat, oldalukat karcolták. A sűrűben mindketten lefékeztek, és rémülten látták, amint egy nagy csőr alig néhány centire tőlük a vízbe csapódik. Fröcskölve csaptak fel a hullámok, buborékok pattantak szét, aztán a csőr visszahúzódott. A lesben álló szürke gém most nem fogott semmit. De nem sok híja volt!

A két kis menekült egy darabig mozdulni sem mert. Pötyi mereven széttárta a lábcskáit, azokkal támaszkodott a növényekre, nehogy megbillenjen. Árpi még a lélegzetét is visszatartotta. Attól féltek, hogy ha megmoccannak, a hatalmas madár ismét lecsap. Vártak. Amint érezték, hogy a nagy madárlábak továbblépegetnek az iszapon, Pötyi kidugta fejét a levelek közül.

– Elment – jelentette.

Árpi végre ismét lélegezni kezdett, óvatosan megmozgatta a mellúszóit. Várt egy kicsit, hogy az ijedtségtől hangosan dobogó szíve megnyugodjon. Végiggondolta, mi is történt, aztán a gótéhez fordult:

– Köszönöm! Megmentetted az életemet.

– Á, dehogy! Tulajdonképpen neked köszönhetjük, hogy megmenekültünk.

– Nekem? Én sajnos nem vettem észre a veszélyt – vallotta be Árpi őszintén.

– De én éppen rád néztem, amikor a pikkelyeiden megjelent a madár árnyéka. Innen tudtam, hogy bajban vagyunk. Szóval én is köszönöm neked, és most beszéljünk valami másról!

– Rendben – egyezett bele Árpi. – Tulajdonképpen mik ezek a fejedek? – kérdezte, mert

sehogy sem tudott rájönni, mik azok a furcsa nyúlványok újdonsült ismerőse fején.

– Azok a kopoltyúim – felelte a gőte készségesen.

Árpi a döbbenettől még az úszóival való állandó evezést is abbahagyta. Kopoltyúi ugyanis neki is voltak, hiszen azokkal lélegzett.

De jól elrejtve tartotta őket, a feje két oldalán. Ha azt akarta, hogy szépen áramoljon át rajtuk a víz, hát megemelte a kopoltyúfedőit. De mindig csak egy picikét, csak amennyire nagyon muszáj volt, hiszen a sérülékeny kopoltyúkra vigyázni kell. Ezt még a legkisebb halivadék is tudja.

– Micsoda? Te kint tartod a kopoltyúidat a fejedben? Azokat bárki leharaphatja! Nem félsz?

– Nem félek. Meg aztán már nem kellene sokáig. Ha pedig félni kell, elbújok. Így ni – mondta Pötyi, és behátrált a vízinövények levelei közé. Hipp-hopp, már el is tűnt szem elől.

– Gyere elő! – hívta Árpi Pötyit, mert továbbra is izgatott volt. A gőte azonnal kidugta kerek fejecskéjét a növények közül.

– Miért nem kellene már sokáig a kopoltyúid? Meg akarsz fulladni?

– Dehogy! – Pötyi úgy nevetett, hogy apró lábai kalimpáltak a vízben. – Tudod, közeledik a nyár vége, és én akkor el fogom hagyni a vizet.

– Ó, értem már! – vágta rá Árpi, mert általában szerette mutatni, hogy ő mindent tud. – Olyasmi vagy te is, mint a szitakötők. Egyszer csak kimászol a vízből, aztán repülni fogsz, mert szárnyad nő.

Pötyi megint felnevetett, de most szinte abba se akarta hagyni.

– Repülni fogok? Hát ez jó! – és nevetett tiszta szívből.

– Hát úgy tudom, hogy repülni sajnos sosem fogok. Legalábbis nem lesz szárnyam. A magunkfajta csak egy madár begyében repülhet, arról meg jobb nem beszélni. Csak kimegyek a szárazföldre, ott fogok élni.

Árpi nem értette, mire jó ez az egész változtatgatás. Ő már három éve él a tóban, amint az egy rendes halhoz illik, és esze ágában sincs kimászni a partra. Szereti, ha szép az idő, és felmelegszik a víz. Szereti, hogy itt mindig izgalmas

a vadászat. Szereti, ha a lápi póc lányok kacéran úgy fordulnak meg előtte, hogy a napfény beragyogja a szépséges foltjaikat.

Annak is örül, ha új ismerősökre tehet szert. Jó barátai például a tavibékák, akik esténként nagy lármát csapnak ugyan, de igazán viccesek, amikor felfújják a hanghólyagjukat. Ismer néhány csinos, pöttyös páncélú mocsári teknőst is. Igaz, a teknősök is kimásznak néha a vízből napozni, de aztán szépen visszajönnek. Miért akarna valaki innen elmenni?

Mindketten elhallgattak.

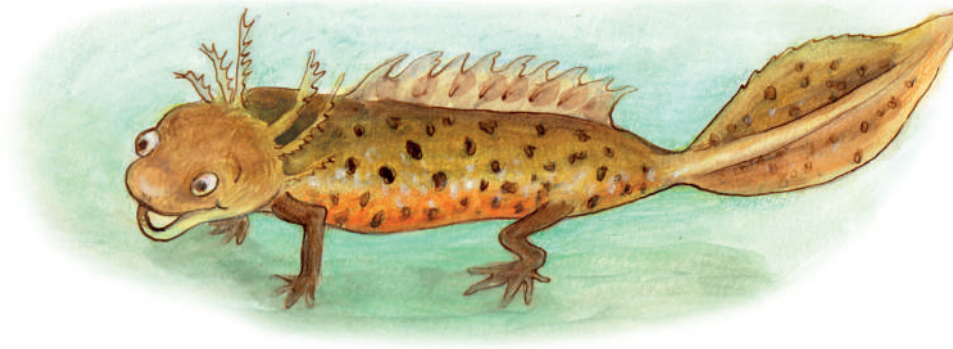
Végül Árpi törte meg a csendet:

- Addig is, amíg még itt vagy, nem vadászunk együtt?
- Úgy éreztem, haragszol, mert megettem az ebédedet – csodálkozott Pötyi.
- Már nem haragszom. Akár versenyezhetünk is. Egymás mellett úszunk, és aki először fog valamit, az a győztes.

Ez Pötyinek is tetszett. Szeretett versenyezni, szeretett a nádszálak közt bújócskázni.

- Vigyázz, kész, rajt! – iramodott meg Pötyi.

A két barát addig úszkált és fogócskázott a tóban, amíg el nem fáradt. Az árnyékok is hosszúra nyúltak már, és a tavi békák hangos brekegése jelezte, hogy beesteledett.

Gábor Emese: *Réti csík*

Csíkos zokniban csúszom a réten,
még sincs lábfejem, és nincs térdem.

Nedves fű között, mint kígyó, kúszom,
pedig hal vagyok. Valóban, úszom.

Bajuszom száma pontban tíz,
csíkos a testem, simogat a víz.

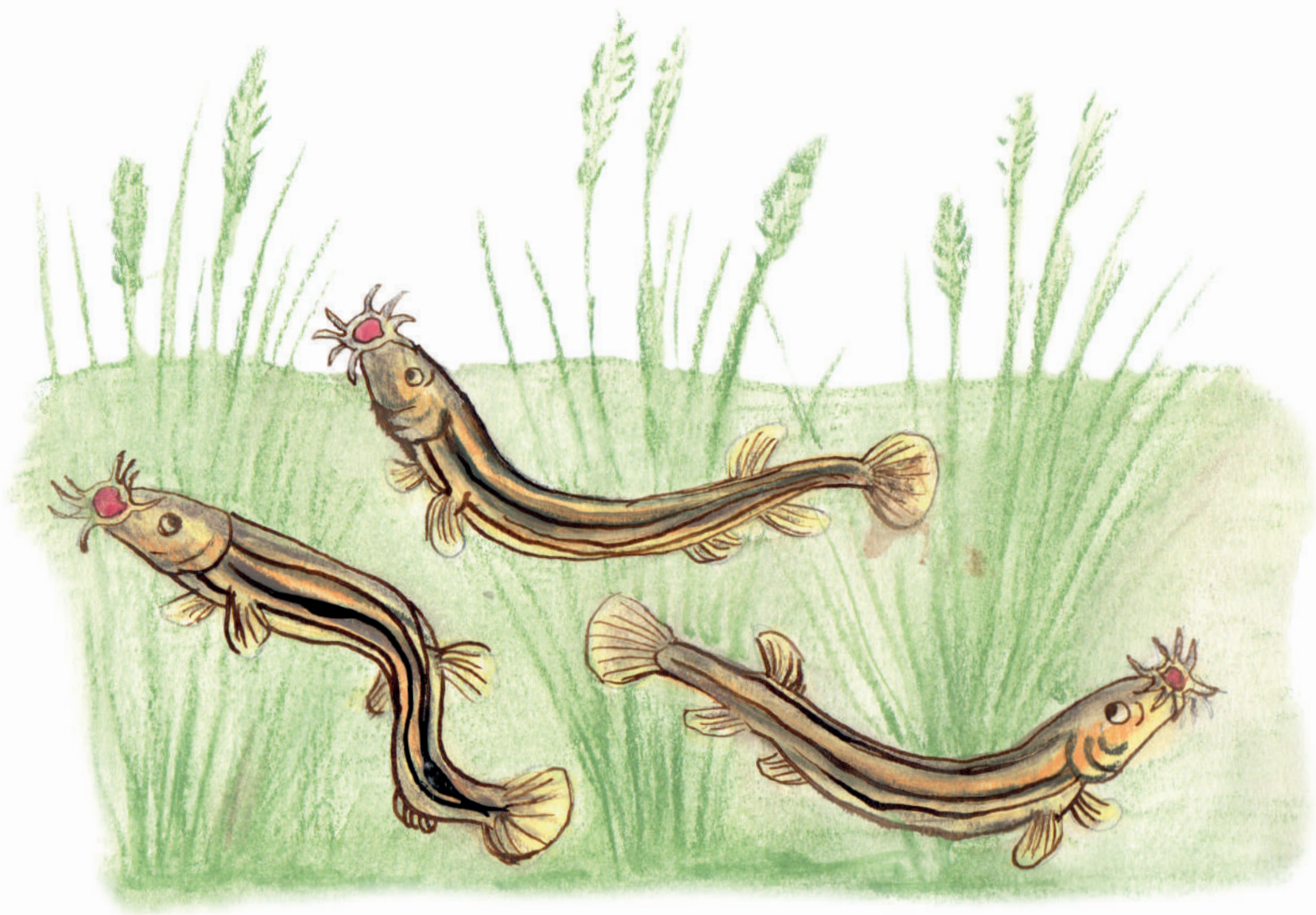
Éjjel az iszapban férgeket figyelek,
ha szerencsés vagyok, néhányat lenyelek.

Megérezem a zivatart első kézből,
ilyenkor a fejem kidugom a vízből.

Ha meglátom párom, násztáncomat járom.
Számptalan ikrából lesz majd dínomdánom:

Kikel a sok lárva, csíkhalknak álma,
százezer porontyom jár majd iskolába.
Csíkhalkiskolába.

Gábor Emese: *Lápi póc*

Lápi, lápi, lápi a póc.
Kamrájában telve a polc.

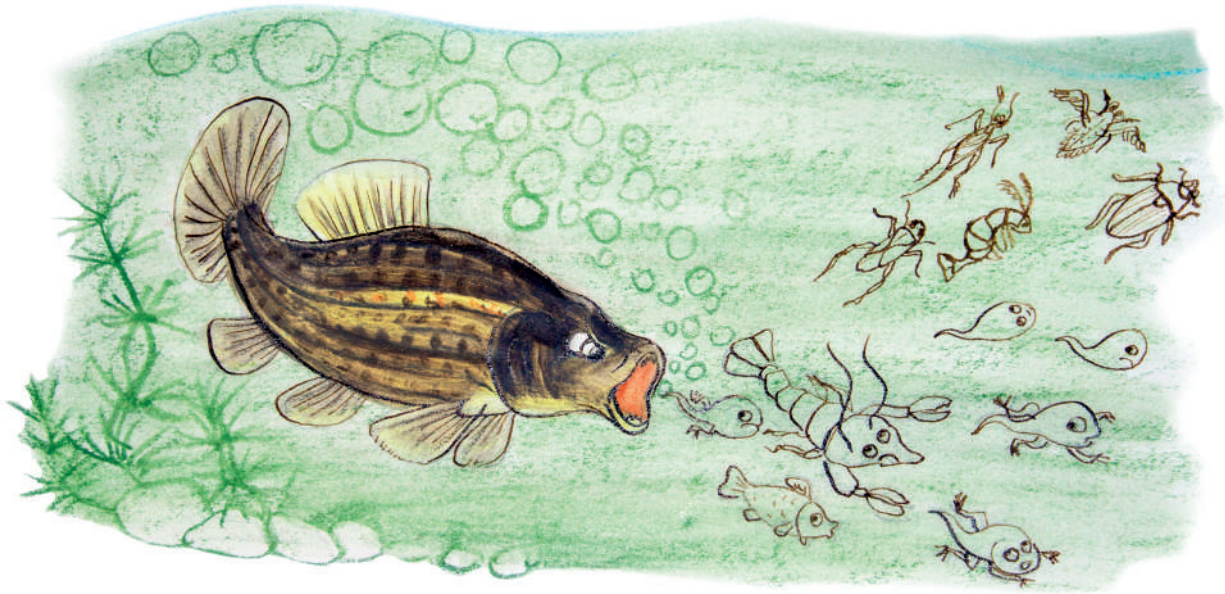
Fusson a lárva, az ebihal, rák!
Jaj, meneküljön! Megfogják!

Jön-jön a lápi, a lápi, a póc.
Nem kedvence a májgombóc.

Lesből támad a hét napján
kishal a vízben az étlapján.

Mozdulatlan a víz fenekén,
ha a pióca jó feketén,

hirtelen úszik, uszonyán csúszik,
jóllakik ő, a lápi legény.

Szalay Álmos: *Tulipán, a gulipán*

Ki ne látott már madarakat vonulni az égen, nagy csapatokban, tavasszal és ősszel? Néha jönnek, néha mennek. De hogy virágot madarakkal vonulni Afrikába?... Pedig egyszer régen, nagyon régen történt, hogy útnak indult egy szirmos lélek is...

Akad közöttetek bárki, aki ismeri Tulipán urat? Biztosan a tulipán nevű virágra gondoltok, de a kérdésem becsapósabb, mint hinnétek... Bemutatom nektek gulipánt, a vonuló madarat... Íme, teljes, becsületes nevén: Gulipán Tulipán úr. Nem csodálom, ha még nem találkoztatok őkelmével, mivel roppantul tart az emberektől, kicsiktől és nagyoktól egyaránt. Ha teheti (márpedig teheti), október végén útra kel a többi gulipánnal, és elrepül Afrikába, a tengerpartra, tavak partjára. Így aztán aligha hiszem, hogy Tulipán úrral összehozott már titeket a szerencse. A legjobb lesz, ha elmesélem a történetét.

Gulipán Tulipán – ez nagyon fontos – néma madár volt! És ahogy az már a gulipánoknál szokás, a némáknak, vagy ahogy ők hívják egymás között, csírrteleneknek, nincs nevük. Tudod-e, hogy a madárszülők hogyan adnak nevet a madárgyerekeknek? Egyszerű: legelső csiripjük lesz a nevük. Ám az a madár, akiről ma szó lesz, nem csiripelt addig semmit, semmikor. De kezdjük az elején!

Történt ugyanis egy régi október végén, hogy a gulipánok Kapitánya arra ébredt reggel, hogy nagyon éhes. Hetek óta egyre nehezebben talált magának élelmet a csapat, s az is egyre kevesebb volt, és egyre gyatrább. Magasra szállt az égbe a Kapitány, és megállapította, hogy nincs mire várni tovább. Lassú, de biztos léptekkel közeledik feléjük az ősz, az idő hűvösre vált, s bár tolltakarójuk megvédi őket attól, hogy dideregjenek, nem lenne jó ötlet megvárni a fagyokat. Itt az ideje elindulnia mindenkinek dél felé, a végtelen tengerek partjaira. A Kapitány felkeresett minden egyes gulipán családot, hogy elmondja nekik, eljött az indulás ideje, köszönjenek el a tavak lakóitól a Nagy Repte előtt.

– Itt az idő! – járt körbe a Kapitány, akinek már nem volt neve, mert mindenki csak így hívta, és olyan hangosan, amilyen hangosan csak tudta, elmondta, elkurjantotta a társainak, hogy nincs tovább maradás, indulni kell: Itt az idő! Itt az idő!

És fészkekről fészkekre szállva hívta egyenként mind a családokat.

– Gulipánok, gulipánok, indulás! Szedjük a sátorfánkat! Búcsúzzatok el a fészkeitektől, egyetek valami táplálót, aztán hajrá! Indulás az útra!

Ahol már kevés a növény, s a víz épp csak akkora, hogy egy átlagos gulipánpolgárnak épp csak térdig ért, nagy telepekben gyűltek össze a családok, így nem kellett senkiért a világ végeére menni. Többnyire minden család túlvolt már a szokásos négy tojás kiköltésén, sok gyerek, aki már több mint egy hónapja világra jött, bátran és önállóan készült a Nagy Reptére.

Szerencsére a Kapitány minden egyes gulipán családról tudott, ismerte az összes ágat és bokrot és vízpartot, ahol csak egyetlen társuk is megbújt. A gulipán családok pedig hallgattak rá, mert bíztak benne. Hogyne bíztak volna! A sok madár már gyerekkorában is az ő értő vezetésével utazott ősszel a langyos tengerekhez. Voltak madárévek, mikor viharfelhőkön, végtelen tengerek fölött repültek napokon át, alacsonyan szálló repülőgépek, villanyvezetékek, hatalmas oszlopok zavarták meg útjukat. Ilyenkor néhányan megsérültek, s a csapat ijedt volt és rosszkedvű. De a Kapitány, a gulipánok Kapitánya nehéz időkben is összetartotta őket, s ami fontosabb: tartotta bennük a lelket! Az ilyet pedig sosem felejtik el a madarak.

A gulipánok villámgyorsan befejezték a vadászatot, evészetet, mosakodást, fürdetést, tollázkodást, és csapatokba szerveződve várták az indulást. Aztán történt egy apró galiba...

A puszták mellett, a Duna és Tisza között, ahol épp csak a nagylábujjadig ér a víz, nem messze onnan állt egy apró és régi tanya, melynek udvarán gyönyörű, piros tulipánok nyíltak tavasszal, csak úgy, a maguk kedvére. De most ősz volt, a tulipánok bezárkóztak, előbb

csak szirmaik hullottak el, aztán a száruk is elszáradt, s végül már csak szundító, hosszú álmodó hagymájuk pihent odalent a földben. De élt egy, egyetlen egy tulipán, bizonyos Tulipán Tamara, aki valahogy, valami csodaképpen nyáron, a legnagyobb melegben bontott szirmot, és még novemberben is látták virágozni teljes pompájában. Itt élt a többi tulipánnal, tőlük kissé távolabb. Szerette a helyet, ahova született, egy kedves, gondoskodó málnabokor és egy bölcs, sokat látott diófa között Talán csak egy dolgon változtatott volna: közelebb nőhetett volna a többiekhez, jó lett volna ott lenni köztük, a virágos mező kellős közepén. Csodával határos módon még így is sok barátja volt, pedig szinte kiabálnia kellett, ha beszélgetni akart a társaival.

– Az ember nem választhatja meg, hol hajt ki a földből – mondogatta neki a málnabokor, mikor látta, hogy a kis virág elszontyolodik olykor. Aztán vigasztalhatta napestig. – De elmehetsz, ahova csak akarsz! A szelet, csak a szelet kell kívárnod, virágszálam! – kedveskedett neki.

De Tamara nagyon okos volt. Tudta, hogy csak nagyon-nagyon ritkán viszi magával a szél a tulipánokat, mivel hagymájuk délcegen áll a földben, száruk jó erős. Szeretett volna mégis világot látni...

Egyszer csak meghallotta ezt a szép hangot, a Kapitány hangját:

– Indulás! Gulipánok, gulipánok induláás!

Tulipán Tamara olyan nagyon szeretett volna már elutazni, hogy félrehallotta a hívást. Azt hallotta: „Tulipánok, tulipánok induláás!” Tamara körbenézett, és látta, hogy a társai alszanak, az őszi kikericsek pedig táncolnak, mókáznak, hajladoznak, köszöntik egymást. S miközben vidáman napozik az egész társaság, lelkesen mesélik, melyik bogárral, szellővel, kóbor levéllel találkoztak épp. Izgalmasabb ám a virágok élete, mint hinnétek, s gyorsabban eltelik a napjuk, mint az embereknek és az állatoknak!

– Ki akar velem világot látni?! – hívta társait. Ugyancsak halkán csenghetett a hangja, mert épp csak ketten-hárman pislantottak oda. Ám Tulipán Tamara érezte, hogy vágya valóra válhat. Most igen! Hogy is mondta a málnabokor? „A szelet, csak a szelet kell kívárnod, virágszálam!” Hát most itt a lehetőség, eljött a várva várt kívánság, itt volt a szél, és hívták is

fentről, a magasból. Nyújtózkodott a kis tulipán, leveleit is nyújtóztatta a szélben, hogy az belekaphasson, és magával vihesse. Egy pattanó hangot hallott a föld felől, amelyből kinőtt, és érezte, hogy egy nagyon kicsit mintha elemelkedett volna a földről. Már odafent libgett a felhők alatt, mikor észrevette, hogy a hagymája is vele jött, azzal együtt emelkedett a magasba. Azért is örült ennek módfelett a tulipánleány, mert

így aztán vesse akármerre is a sorsa, évről évre ki-nyílhat majd. Persze nem tudta, merre viszi az útja (és ezt roppant izgalmasnak tartotta), de ha szerencsés helyen találja magát, ahol ráadásul sok eső esik, jövőre új életet kezdhet, s aztán majd a rákövetkező évben megint.

– Isten veletek, Málna néni! Isten veled, Dió bácsi! Köszönök mindent! Legyetek boldogok! És azzal elindult felfedezni a világot.

Tulipán Tamarát felkapta a szél, fel, fel, egyre feljebb, olyan magasra, hogy már csak pöttöm bogaraknak tűntek a társai. Így történt, hogy egy tulipán is elindult a gulipánokkal délre, a tengerhez. Ott szállt velük a szél üstökén.

Mi is történt?

És képzeljétek, ott fent, a felhők fölött vitorlázva pillantotta meg ez a csírrtelen, néma gulipán a többiek között szállongó virágszálat. Odavitorlázott hozzá, és csak nézte, nézte őt, gyönyörködött benne, bámulta a tulipánt. Mert szép volt, szebb, mint bármi, amit addig látott. A tulipán szirmait hol gyengéden, hol erősebben fújta a szél, s mikor átértek a

Földközi-tenger fölé, a szél olyan erősen megmarkolta, hogy egy szirma lehullott a vízre. A tulipán bánatosan nézett utána. Nem volt neki több, csak hat levele, és abból egy már a felhők teteje felé csalinkázott. A nevenincs gulipán egy merész mozdulattal elindult lefelé a felhők felé, hogy elcsípje csőrével a kis szirmot. A virág nagyon megörült, mikor meglátta a madarat, elveszett szirmával a csőrében. Amaz óvatosan beborította szárnyával, hogy ne kapjon bele a szél, ne rángassa meg. Onnantól fogva egymás mellett repültek Afrika felé.

– Ne aggódj, kis virág! – biztatta a gulipán a tulipánt. – Nehéz az út, de mire elérjük a tengert, te is olyan erős és kitartó leszel, mint a mi kis társaságunk.

Észre se vette a madár, hogy életében először megszólalt...

A tulipán elmesélte a gulipánnak élete történetét, és mintha csak egy érdekes és vidám játékot mutatna neki, megtanította a virágok nyelvére. A virágokról ugyanis tudni kell, hogy nagyon halkán beszélnek, szinte sóhajtozva. Figyelni kell és koncentrálni, hogy megértsük a szavukat. Ez a néma, csírtelen gulipán azonban egész életében mást sem csinált, csak másokra figyelt, így mire átlavíroztak a tenger fölött, már megértett mindent, amit a virág mesélt neki. Azt is megértette, amikor az fáradtan azt mondta neki:

– Ha nem jutok hamarosan vízhez, szomjas leszek, egyre szomjasabb...

A gulipán akkor megragadta az alkalmat, és csőrében egy kis öbölbe vitte, közel a társaihoz, de távol az emberektől. A gulipán csőre, tudjátok, vékony, és egy kicsit felfelé kunkorodik, vadászatra való, nem vízhordásra. De ő tízszer is fordult, hogy egy messzi tóból vizet hozzon vékony csőrében a virágnak. Megöntözte körülötte a földet, és hajlott csőrével kicsit beljebb tolta a sáros földbe.

– Köszönöm szépen, névtelen madár!

És a névtelen madár nyugovóra tért, először a hosszú, nagyon hosszú út után, mellette színes kis barátja. Reggelre a kis tulipán megint szomjas volt, már csak három szirma maradt, és fázott másik három szirma nélkül.

– Lassan elalszom, névtelen madár, ne hozz már több vizet! De szeretnék neked adni valamit, amit magaddal vihetsz a visszaútra.

A gulipán kíváncsian megingatta felhajló csőrét.

– Nincs semmim, amit adhatnék neked. Kivéve a nevemet. Legyen a neved Tulipán. A Tamarát megtartom magamnak. Akkor nem fogsz elfelejteni soha, és neked is lesz végre neved.

Ahogy a tulipán ígérte, két nappal később, mikor elvesztette mind a megmaradt szirmát is, boldogan, a szélről ide-oda lebbenve aludt el. S láss csodát, mi történt tavasszal! A tulipán hagymája egy apró kis zöld hajtással tört ismét a Nap felé, s egy új, egy vadonatúj Tulipán Tamara született a világra, aki persze jól emlékezett régi barátjára.

– Vajon meglátogat majd az uraság, ha erre jár újra?

Mit gondoltok, meglátogatta?

A hosszú visszaúton Tulipán urat annyira megbabonázta, hogy végre igazi neve van, hogy csak gyakorolta és gyakorolta és gyakorolta a nevét. Végül olyan jól ment neki, hogy mikor visszaérkezett tavasz végén, már igazán könnyed modorban tudott bemutatkozni. Vidám volt és határozott. Akárcsak a vadonatúj tulipán, akivel egy évvel később természetesen ismét találkozott, és régi barátokként üdvözölték egymást.

Úgy hallottam, Gulipán Tulipánt legutóbb Afrikában látták, és négy szép fiókája lett. Tán már azok is felnőttek. Azt beszélik, nagy mesélő vált Tulipán úrból. Egy piros kis szirmot még ma is a tollában őriz...

Gábor Emese: *Lappantyú*

Laposan lapul a lappantyú.
Rövid a nyaka, ő nem hattyú.
Barna ruhája, mint a fa kérge,
két keze körme: karmantyú.

Csak a Hold látja, merre halad,
éjjeli lepke néki falat.
Elbújik ő egy furcsa faágon,
én ezután már, jaj, sose látom!

Ha meghall egy éjjeli neszt,
a lappantyú szárnyat ereszt.
Szálldos az égen, a kékes fényben,
jaj, akit elkap, el nem ereszt.

Berreg a hangja, ha nincs egyedül,
suttogó erdei csöndbe vegyül.
Nappal a fákon, ha jó az álom,
puha szárnyával az ágra terül.

Gábor Emese: *Haris*

Egy feleség nem feleség.
Egész harem lesi kegyét.
Egy eleség nem eleség.
A harisnak sok sem elég.

Gyomra telve vetőmaggal,
Búza, árpa, rozs és zabbal.
Megfürdetik tejjel-vajjal,
betakarják fűpaplannal.
Köszörűként visít hangja,
hogya mindezt meg nem kapja.

Csigabiga, hernyó, kukac,
mindből jut vagy három tucat,
reggelire, ebédre,
ott dagad a begyébe'.
Szolgák várnak kegyére,
Jut ám borra s kenyérre!

Ezalatt a sok feleség
tíz tojáson ül fejenként.
Hideg földön, földi lyukban
költögetnek nyugalomban.
Nincs kukac, nincs eleség,
száraz fűmag az ebéd.

Zöld tojásuk vörös pettyes,
a fiókák feketék.
Száz fióka mind kiröppen,
táncot járnak körbe-körbe,
A harisnak ez sem elég!

Szalay Álmos: *Sóparti Éleslátó- és Vadászó Bajnokság*

– Bak-vak! Bak-vak! Vak-vak!

Mi bakvakol, vakvakol erre a nádasban? Ti is halljátok? Vagy csak a fülem csöng? Hajnal-tájt, ha nem vagytok restek felkelni olyan korán, amilyen korán még sose keltetek fel, és türelmesen várakoztok itt a nádak mögött vagy amott, a fűzfák körül, megláthatjátok, amint Vencel úr és barátai némán és türelmesen lesben állnak...

Amott Vencel úr köszön nekünk! Persze csak a mi tiszteletünkre, más egyébkor némán, megzavarhatatlanul figyel, összpontosít. Érthető, nem akarja elszalasztani a vacsoráját. És mint minden jó horgász, ő is tudja, a kapás titka: a csend.

Ha Vencel úr valami miatt igazán bosszankodott, az az, ha vakvarjúnak nevezték. Tisztában volt vele, hogy tavi társai így ismerik őket mindenfelé, de a kifejezést mégis igen sértőnek találta. Méghogy varjú! És pláne, hogy vak! Csak azért, mert jókedvében, rosszkedvében, rossz időben, jó időben bakvakol egy valamirevaló bakcsó?

Történt legutóbb, hogy három fiával vadászott éjszaka, nem sokkal a szokásos, hajnali díszszemle előtt, mikor egy szürke gém csúfolódva odavágta nekik a szárnya fölött:

– Nocsak, vadászatunk, vadászatunk szegény kis halakra, vízipókokra? Láttok ti egyáltalán abban a nagy sötétben? Ó, de hiszen ti vakok vagytok, mint a befalazott ablak! Vakvarjúk! – azzal hangosan hahotázva elvonult.

Fiai nagy szemeket meregetve ránéztek, majd a gém után, és aztán megint az apjukra. Most akkor ez... igaz? Ő persze megértette a fel nem tett kérdést, morgolódva nyugtatta csemetéit:

– Édes fiaim, ti vagytok a legélesebb szemű, legeszesebb madárcák széles e tóparton! Gondoljatok erre, mikor bárki is csúfolódna veletek!

Azzal tovább vadásztak. De gondolataiban ott motoszkált még a gúnyos mondat, és sehogy se hagyta nyugodni.

Idén nagy-nagy öröm érte kis családjukat, új fiókák születtek a háznál, így aztán Vencel úr

kivételesen már hajnaltól munkálkodott, s legnagyobb fiával együtt fészekhez valót keresett. Minden szép és jó fészekbe valót fáradhatatlanul cipeltek haza. Odahaza párja ezekből az összehordott holmiból építgette, szépítgette, nagyobbította meglévő otthonukat. Egyesek szerint rendetlen volt ez a fészek, nekik mégis praktikus, meleg, és megfelelően tágas. A délelőtti körúton Vencel úr összerepült régi ismerőseivel, egy igen bölcs és magának való gulipánnal.

A gulipánok szeretnek családjikkal maradni, nehezen tágítanak mellőlük, de ez az öreg és híresen bölcs Tulipán úr itt maradt. Régebben számtalan alkalommal repült át a tengeren, és járta be Afrika tengerpartjait. Hallotta ezt róla Vencel úr is, aki most visszaemlékezett fiatal bakcsó korára, amikor családjikkal jó darabon együtt repültek át nyárba a gulipánokkal.

– Üdvözlöm, bak-vak, Tulipán úr! – köszöntötte illően a bakcsó a gulipánt.

– Nocsak, mi járatban erre, édes fiam? Máskor ilyen tájban mélyen alszotok.

– Igen-igen – álldogált egyik sárgászöld lábáról a másikra Vencel a fiával együtt, aki halkán figyelte a beszélgetést apja mellett –, csak éppen napokon belül, nagy boldogságunkra, érkezni fog az újdonsült fészekalja. Tudja, hogy van ez...

Most minden segítség jól jön. Na de történt valami a minap, ami felbosszantott kissé... Azzal Vencel, a bakcsó, töviről hegyire elmondta Gulipán Tulipánnak, miket is mondott rájuk az a szürke gém. Aztán némi hatásszünet után hozzátette lehajtott fejjel, pironkodva: – Bennünket sokan így hívnak. Nem is tudják, mennyit bánkódunk a gúnyolódásaik miatt. – Hát, szép öcsém... – sóhajtott a vén gulipán, és felpillantott az égre, mint aki ott keresi a választ az élet nagy kérdéseire, de nem találja. – Ha tudnád, hogy hány és hány kicsi és nagy, kúszó és csúszó és mászó és repülő és pattanó és hengeredő és bukfencező állat és virág és virágszirom kívánja, hogy bárcsak máshogy hívnák! Vagy ha picinek született, legyen hatalmas! A hatalmas meg jobban érezné magát, ha törpe lenne és elbújhatna, s nem venné észre semmi. Máshogy nézne ki ez is, máshogy nézne ki az is, más nevet szeretne magának, de végül mindig kiderül, hogy a lehető legjobban van kitalálva mindenki úgy, ahogy kitalálták! Persze, ha véget akarsz vetni ennek a vakvarjús károgásnak, ha igazán véget akarsz neki vetni...

– Egyszer s mindenkorra!

– Egyszer s mindenkorra! Nos, ebben az esetben azt javaslom, rendezetek versenyt! Mutassa meg a szürke gémeknek a bakcsók népe, hogy élesebb a szemük a sasnál is!

Vencel úrról tudni kell, hogy tiszteletben álló madár hírében állt. A bakcsók, a gulipánok, a nagy kócsagok, pajzsos csankók, néhány dankasirály és szerecsensirály család körében is. Híres volt, tudták, számíthat rá meg fiaira is ügyes-bajos dolgaiban bárki az állatseregletből. Ezt Vencel úr is tudta, mégis támadt némi kétsége, hogy mit fognak szólni a népek a verseny ötletéhez. Különösen a szürke gémek gúnyos vigyora táncolt a szeme előtt, hogy fogadják majd a hírt. Az is lehet persze, hogy nem állnak ki ellenük...

Itt meg kell állnunk egy szóra. Hallottatok-e már a Rikácsról? Teljes nevén a Tavi Tibor Rikács Hírharangjáról? Tavi Tibor talán nem egészen önszántából lett a víz borította láprétek és legelők újságírója és hírharangja, sokkal inkább a testi adottságai tették rá alkalmassá. Vízisíkló létére nem volt rosszban senkivel, nem félt tőle senki, és szívesen látta őt régi ismerősként minden rangú és rendű állat. Kivéve persze a halak, és ha őszinték akarunk lenni, a békák sem szívelték. Tavi Tibort egész nap látni lehetett, amint fent és lent, vízben

és szárazon, itt is meg ott is tekereg, siklik, kúszik és kérdez, híreket hoz és híreket visz, este aztán szépen kiadja tízoldalas (sose több és sose kevesebb) újságját: a Tavi Tibor Rikács Hírharangját, vagy ahogy a többség egyszerűen hívta, a Rikácsot. Tavi Tibort egyszer megkérdezte egy jó nevű és udvarias sárga nőzirom, hogy sikerül neki időtlen idők óta mindig pontosan tíz oldalt írni a Rikácsba.

– Nosssz, kérem, az úgy van – kezdte Tavi Tibor – , hogy itt annyi minden történik, kérem, bele se fér minden tíz oldalba! Egysszer fordult elő, szok-szok-szok évvel és két hónappal ezelőtt, amikor egy különössz, forró nyári napon annyira kevészz dolog történt, hogy a tizedik oldalra kénytelen voltam írni egy verssszet. Sz-sz-sz.

– Na és miről írt verset, kedves Tibor úr? – kérdezte a sárga nőzirom.

– Egy ssszárga nőssziromról...

A sárga nőzirom meglepődött, citromsárga szirmai hirtelen narancssárgára változtak.

Így talán értitek már, hogy Vencel úr miért egyből Tavi Tiborhoz fordult segítségért. Tavi Tibort ismerte mindenki, apraja is, nagyja is!

A bakcsó egy kis tisztáson talált rá.

– Tavi, bak-vak, Tibor! Bak-vak, Tavi, bak-vak, Tibor! – bakvakolt Vencel úr, ahogy a bakcsók bakvakolnak, mióta csak világ a világ, s máris lereppt az őszöreg vízisikló mellé.

– Mi járatban, fiam? – kérdezte a vízisikló, akinek a tópart minden lakója a „fia” volt, kivéve talán Gulipán Tulipánt.

– Verseny lesz, Tibor úr! Versenyt rendezünk. Mi, bakcsók és valamennyi gémfélék! Mióta eszemet tudom, ilyen fontos megmérettetésre nem álltunk még készen! És bizony a fiaim nagyon készülnek ám, hogy megmutassák éleslátásukat és ravasszágukat, ügyességüket!

– Ti isssz gémfélék vagytok, fiam – intett farka végével a vízisikló. – Essszt nem ssszabad elfelejtened. És nem isssz akármilyenek! Világlátott, ravassz kissz vadásszok, békák, halak vízi rovarok hajnali halásszai! Többen lennének a helyetekben sssz, mint hinnétek!

– Köszönöm, Tibor úr, jólesik, hogy elismeri mesterségünket! Mégis a többiek lenéznek bennünket, amiért nem olyan szép hosszú a nyakunk, és nem vagyunk olyan kecsesek. Na, meg azért, mert éjszaka is dolgozunk. De kérem, annak is oka van ám!

A vízisikló megértette a bakcsó bánatát.

– Hát hogyne, hát hogyne! Én igazán megértelek, fiam!

Éssz az igazán nemessz lélekre vall, hogy kiálltok a tó népe elé, éssz megmutatjátok, hogy nektek is épp olyan élessz ssszeme-tek van, mint azoknak, akik csúfolód-
nak rajtatok. Ha nem élesszebb!

– Már holnap hajnalban készülődünk is a versenyre! Remélem, azért az izgatottságtól tudnak majd aludni a fiókáim...

– Tehát hirdetésszt ssszeretnél feladni a Rikácsban! – kiáltotta Tibor úr diadalittasan, és meg sem próbálta eltitkolni, micsoda büszkeség öntötte el hús siklókeblét.

– Így van! Pontosan.

– A cél nemessz! Ezért pusztán nagylelkűsszégből megjelentetem a versenyeteket a fő hirdetési oldalon, hogy lássza apraja-nagyja, lássza mindenki a tudományotokat!

Vencel úr már megfogalmazta és röptében már diktálta is a hirdetést:

– Minden rendű és rangú bakcsók és minden rendű és rangú szürke gémek! Éleslátási és Vadászati Bajnokságot rendezünk holnapután hajnalban, a felkelő nap első sugaránál! Mindenkit szeretettel várunk, senki ne maradjon otthon ezen a sorsdöntő napon, még a szürke gémek se!

A vízisikló változtatást javasolt, szerinte a Tavi Éleslátó- és Vadászó Bajnokság jobban hangzana. Ezzel az apró átírással már meg is jelent az aznap esti Rikács, és persze Tavi Tibor maga is elrikácsolta a nagy hírt, ahol és ahogy csak bírta homályos siklóhangján.

Na persze nem volt olyan szerencséje a bátor bakcsóknak, hogy a gémfélék csak úgy feladják a megmérettetést, sőt! Hiszitek vagy sem, a szürke gémek és a bakcsók is nagy erővel készültek maguk közt a versenyre! A gémfiókák, összeszedve minden tudományukat, reggeltől estig gyakorolták az éleslátást, hogy majd kigúvadt a szemük. A bakcsók, jó messzire a másik csapattól, szintén edzettek. Minden egyes fiókat külön készítettek fel, hogy ha eljön a nagy nap, ügyesebben lássanak élesen, mint bárki a tó környékén.

Vita alakult ki, melyik napszakban rendezzék a versenyt. A szürke gémek természetesen a dél kellős közepén óhajtották volna, hiszen akkor kiválóak a fényviszonyok, a nap csúcson jár, hát mikor máskor lehetne versenyezni? A bakcsók hallani sem akartak a délről! Még mit nem! Akkor alusza népük legédesebb álmukat, ha csak nincs fióka a fészeknél, durmol mindenki.

– Nosssz, fiam, nekem lenne ötletem... De más valakinek a ti ssz te meghossszni a döntésszst, méghossszá a Tavi Döntőbírónak, nevezetesszen Báró Bokorbányavári Bagoly bárónőnek. Hossszá repülj mihamarabb, Vencel fiam, ő tudni fogja a legbölcsebb megoldássszt! Azzal Vencel elrepült hát a bárónőhöz.

Báró Bokorbányavári Bagoly bárónő Tavi Döntőbíró még aznap este, körüljárva az esetet tőviről hegyire, elhuhogta határozott és vitathatatlan döntését:

– A nevezetes verseny, melyet ünnepélyesen Nagy Történelmi Bakcsó-Szürke Gém Párbajnak, más nevén a Tavi Éleslátó- és Vadászó Bajnokságnak nevezek, reggel hatkor kezdőd-jék, a bakcsók utolsó órájában napkelte előtt, és tartson reggel nyolc óráig, amikor már a szürke gémek is kellőképpen felébrednek.

Hát így történt, hogy a nagy történelmi verseny hajnalok hajnalán elkezdődött. Először csak a levelek zizzentek meg, aztán a tó vizének felszíne is, a levegő halk surrogással telt meg: a tó népe közeledett a verseny terepéhez, mind többen és többen gyülekeztek a versenyzők köré. A bakcsók öt családot és összesen tizennyolc fajtársat is felvonultathattak

volna a nagy megmérettetésen, de mivel a szürke gémek maradtak a tíznél, és egy szemmel se küldtek többet a ringbe, ők is így döntöttek, legyen csak igazságos a verseny! A környező vízpartok, nádasok tele voltak versenyzőkkel és drukkoló családtagjaikkal! Némán álltak, szobroztak, kicsi halakat, rovarokat, vízi lárvákat szemeltek ki, aztán egy óvatlan pillanatban hamm, bekapták őket. Mikor a nappal első tétova színei meghúzták első ecsetvonásaikat az égbolt peremén, a bakcsók már húsz elragadott apró lény birtokában voltak, a gémek még csak háromnál tartottak. Reggel hatkor már reménytelennek tűnt az állás a bakcsók javára, na de az utolsó egy órában ők is beerősítettek. Végül is majdnem döntetlen lett az állás, két darab vízipókkal mégis a bakcsók bizonyultak ügyesebbnek. Hát persze! Hiszen ők a verseny első percétől az utolsóig remekül láttak!

Így történt, hogy ezen a régi, sorsfordító, különleges reggelen hivatalosan is szétkürtöltetett, hogy a gémeknek és mindenki másnak is illetlenség a bakcsókat vakvarjúnak hívni, hiszen a tavak környékén a legjobb, legrejtélyesebb, na és persze a legélesebb szemű vadászok között a helyük!

A bakcsók népe pedig ettől kezdve nemzeti hősként tisztelte Vencel urat, aki talán még most is ott bakvakol, vakvakol a nádasokban, fűzfák környékén. Ha nagyon-nagyon korán kelsz, és csendben várakozol, te is meghallhatod...

Gábor Emese: *Guvat*

Zöld lábával lassan lépked.
Hasa szürke, szürkés-kékes.
Zsombékról zsombékra halad,
megfog békát, gőtét, halat.

Csőre piros, tolla fényes.
Ő a guvat, a rejtélyes.
Fészke nádas és gyékényes.
Sűrű lápos, vadregényes.

Ha a nádban disznó visít
-békalencse zölden virít-,
a guvatnak visít hangja,
amíg búvik a nádasba.

Piros szemét látod csupán,
csúnyán átvert, kacag talán!

Ki arra jár, mind' becsapja,
Vices hangját fitogtatja.
Tavirózsa a kalapja,
guvat volt már az ükapja.

Gábor Emese: *Gyurgyalag*

Kékeszöld a gyurgyalag,
sárga hasa, mint a Nap,
úgy ragyog az ég színén,
báránnyelű szegletén.

Hogyha tűz a déli Nap,
oly vidám a gyurgyalag,
sok rovarban válogat,
megtöltik a gyomrukat.

Megfog méhet, darazsat,
menekül a sáskahad,
százfelé ugrik-szalad,
hogya jó a gyurgyalag.

Tüzes délben, ág hegyén,
mikor süt a sárga fény,
társaival ott cseveg.
Jönnek-mennek fellegek.

Homokfalban kis lyukak,
itt lakik a gyurgyalag.
Van bent kamra, több üreg,
gyurgyalagné költöget:

Tojást rakott, vagy hatot.
Ha étele elfogyott,
gyurgyalagpapa suhan,
falatot hoz gondosan.

Eteti a kis nejét,
becézgeti kedvesét.
Kikelnek a fiókák,
együtt fújják a nótát.

Hogyha jó a hűvös ősz,
szőlőt őriz már a csósz,
Búcsút int a gyurgyalag.
Viszlát méhek, sáskahad!

Míg itt füst van, s köd szitál,
hó alatt a csíra vár,
addig ő az örök nyárban
dúskál méhben és bogárban.
Szíve mégis visszahúzza,
májusban majd itt van újra.

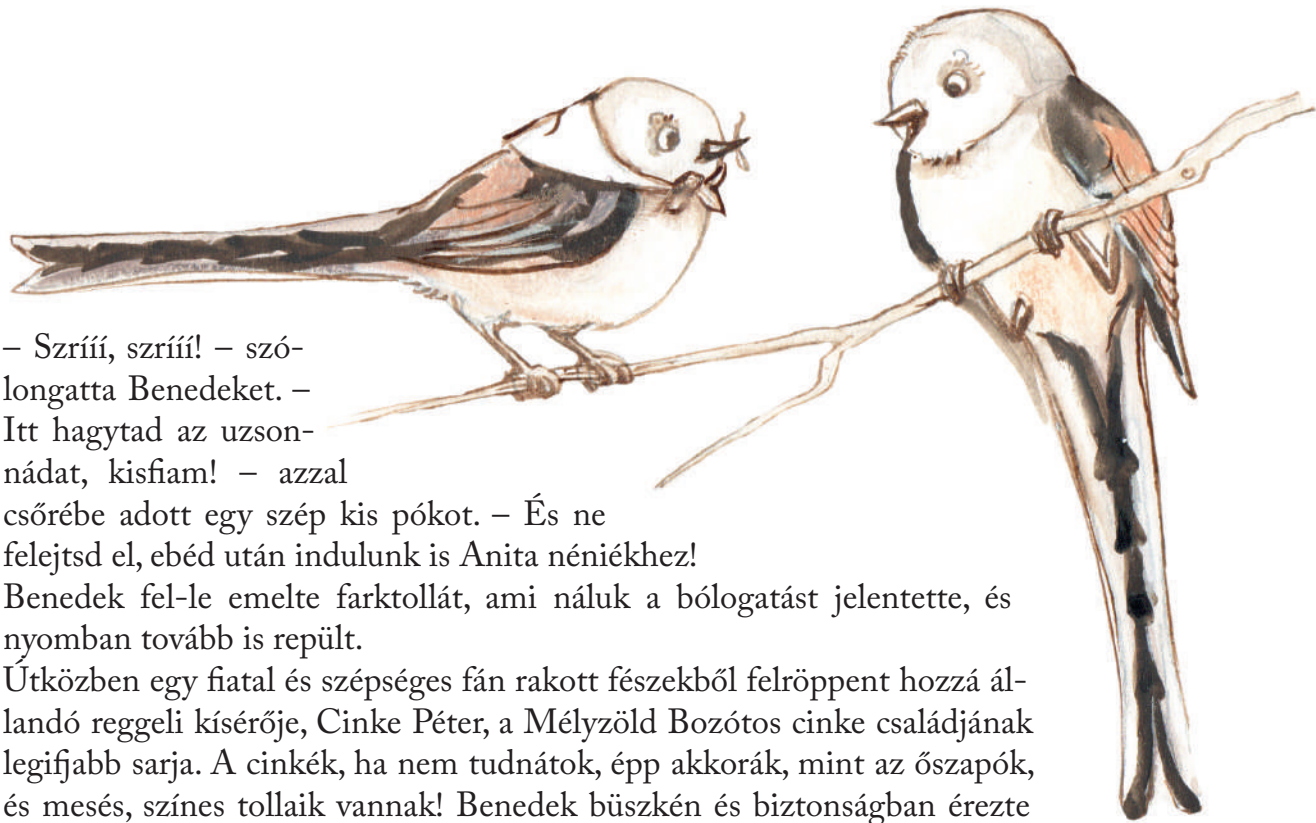
Szalay Álmos: *Benedek nagy útra indul*

Hallottál már a Madáriskoláról? Lehet, hogy nem? Létezik egyáltalán? Hát persze, hogy létezik! Ahogy sok minden más is, amiről még nem is álmodtál. Erdőkben, bokrokban, patakok és tavak partján van egy láthatatlan, titkos világ, ami csak akkor fedi fel magát előtted, ha nagyon-nagyon figyelsz rá. A Madáriskola is épp e titkos és láthatatlan dolgok közül való... Ha kirándulás közben láttál már ide-oda reppenő madarakat a fák között, talán egyik szomszéd látogatta meg a másikat, de az is lehet, hogy a Nagy Madáriskola testnevelésőrájára sétáltál be.

Ősz Benedek ugyanabba a híres Madáriskolába járt az Égimagas Bozótostól két reppenésre, a Terebélyes Bokrosoktól meg háromra, mint a többi madárgyerek. A fülöpházi buckákról reggelente kétmaréknyi sárgarigó érkezett kelekótya szalakótakölykök társaságában, aztán szajkók, cinegék szép számmal. Benedek osztályába járt ez is meg az is, ráadásul még egy gyurgyalag és egy füzike, sőt még egy karvaly is csatlakozott hozzájuk nyár elején. Ezekről a furcsa nevű madarokról talán nem hallottál még. Ők is e titkos világ teremtményei.

Miért is járnak a madarak Madáriskolába, és mit tanulnak ott? Nos, kezdjük az elején! Benedek, akinek most elmeséljük történetét, se nem szajkó, se nem cinege, se nem gyurgyalag, se nem füzike, de még csak karvaly sem, hanem bizony őszapó volt! Persze ne képzeld vénséges vén madárnak Benedeket! Nem volt se ősz, se apó, ugyanolyan fióka volt, mint a többiek. Épp azt csinálta, amit a világon minden gyerek: jó is volt, rossz is volt, játszott, tanult, barátkozott, verekedett is, és persze rengeteget kíváncsiskodott. Aztán jött egy pénteki nap, ami balul sült el.

Az a reggel is napsütéssel és az első friss szellő köszöntésével kezdődött. Benedek szépen felkelt, megmosakodott egy fájuk alatti tavacskában, ami igazából csak egy nagyobb pocso-lya volt. Ebben mindig meggyűlt az esővíz. Már reppent is volna iskolába, de anyukája, épp, mint minden reggel, utána szólott:

– Szrííí, szrííí! – szó-
longatta Benedeket. –
Itt hagytad az uzson-
nádat, kisfiam! – azzal

csőrébe adott egy szép kis pókot. – És ne
felejtsd el, ebéd után indulunk is Anita néniékhez!

Benedek fel-le emelte farktollát, ami náluk a bólogatást jelentette, és
nyomban tovább is repült.

Útközben egy fiatal és szépséges fán rakott fészekből felröppent hozzá ál-
landó reggeli kísérője, Cinke Péter, a Mélyzöld Bozótos cinke családjának
legifjabb sarja. A cinkék, ha nem tudnátok, épp akkorák, mint az őszapók,
és mesés, színes tollaik vannak! Benedek büszkén és biztonságban érezte
magát hát reggelente. Főleg a szajkóktól félt. De róluk még szó lesz később.

– Szrííí, Peti, szrííí! – köszönt Benedek az őszapók ősi köszöntésével. – Ma nem leszek so-
káig iskolában, képzeld, tesiről már el is jövök!

– Nocsak, nocsak! Hogyhogy? – Petit majd szétvetette a kíváncsiság, vajon hova utazik az
Ősz család olyan sürgősen, hogy a hétvégét sem várhatják meg.

– Képzeld, elrepülünk egészen a Világvége Pagony keleti legvégebe!

A Világvége Pagony nektek talán nem lenne olyan nagy, de az itt élő állatoknak ez volt az
egész világmindenség, és se elejét, se végét nem tudták. Ezért aztán Peti a lehető legnagyobb
izgalomba jött a hírtől: legjobb barátjának egészen a világ másik végében lesz ma dolga!

- Benedek, ott még az én családom se járt soha!
- Az úgy volt – kezdett bele Benedek –, hogy idén nem lettek újabb testvéreink, viszont apu testvérének tizenkettő tojása lett! Szóval elkél a segítségünk.
- Ez nagyon tetszik! Ha nálatok nincsenek fiókák, akkor segítetek a többi családnak..., de miben is? – érdeklődött udvariasan Peti, és közben majdnem nekirepült egy jókora ágnak.
- Talán te is hallottál róla, épül egy szép fészek a vízparton, és a családnak minden jól jön éppen, például pókháló, hernyófonál és moha, ilyesmik. Aztán tizenkét gyerek nagyon sok ám! Főleg, ha éhesek! Mi csak tudjuk, mert tavaly tizenhároman voltunk... Viszünk hernyókat, lepkéket...
- Addig beszélgettek, észre sem vették, hogy beértek az iskolába. És akkor kezdődött a baj. Tudnotok kell, hogy a szajkófiókáktól a Madáriskola minden diákja tartott. Megjegyzem, nem minden szajkó volt ijesztő és vad, sőt, a többségük kedves és szelíd teremtes volt. Ha tudni szeretnéd, történetesen a fészektantanár is szajkó volt, ami igazán a legkedvesebb tantárgy mind közül. De Radavári Róbert és testvérei rendszerint keresték az alkalmat, amikor elkövethetnek valami kis csínyt.
- Ahogy ott köröztek az iskola kapujában, Benedek megérezte, hogy ma biztosan megszólják ezek a kellemetlen alakok. A szajkókölykök, hogy kellemetlen alakok lettek volna, persze túlzás. Csupán arról volt szó, hogy imádták, ha versenyezhetnek valakivel. Az őszapók pedig éppenséggel nem voltak mindenáron a versenyzés hívei.
- Csak nem itt repül egy őszapó? – kérdezte a társaitól egy torzonborz szajkófióka.
- Hé, törpetollas!
- Peti meglegyintette szárnyával Benedeket, és odasúgta neki:
- Rájuk se hederíts, nem érdemes.
- Benedeknek nagyon nehezére esett nem hederíteni rájuk.
- Nemrég láttalak benneteket. Miért kuporogtok úgy össze, mikor még nincs is itt a tél?
- Benedek nem bírta tovább: tett egy nagy kanyart, és leszállt egyenesen a szajkófióka elé. Nem tudta eldönteni, hogy gúnyolódott-e a hatodikos madárfiú, vagy őszintén érdeklődött.

Egyébként is, már nem először csúfolták ki, de valahogy sosem volt hozzá elég bátorsága, hogy fellázadjon.

– Tudod, mi összetartóak vagyunk! Nem csak magunkra gondolunk!

A szajkófiókák akkor lassan kört alkottak, és észrevétlenül közelebb léptek a csöpp kis őszapóhoz. Az egyikőjük hátul megszólalt:

– Egyedül nem is lennél képes semmire.

Benedek bármennyire is szeretett volna valami cifrábbat mondani, csak erre futotta neki:

– Egyedül is mindenre képes vagyok! – azzal beröppent az első órájára. Peti még utána kiáltott:

– Nem érdemes velük foglalkozni! Én ismerem őket, és jó fej fickók, csak túl nagy bennük a versenyezhetnék...

Egész órán azon járt az esze, hogy meg akarja mutatni azoknak a szajkóknak, hogy nincs igazuk abban, hogy egyedül semmire sem megy. Arra gondolt, micsoda hatalmas versenyt szervezhetnének együtt, röppenéshosszúságú versenyt, gyorsulási versenyt, magassági versenyt, váltórepülés versenyt és így tovább! Ott igazán megmérkőzhetnének. Észre se vette, hogy lassan elkezdi piszkálni szemét az álom, mert már látta is maga előtt, hogy mint szuperhősök felállnak a testvéreivel, meg mondjuk Petivel egy sorban, és elszántan, csőrrel előre nekiveselkednek a levegőnek, a szajkók pedig csak meglepve tátognak, lemaradva mögöttük.

Ezen az elrontott péntek délutánon Benedek megkönnyebbülve látta meg bátyját, nevezetesen Ősz Töhötömöt körözni az iskola kapujában. Tudta, miért van itt a bátyja. Együtt repülnek majd a Világvége Pagony keleti legvégebe. Még úgy is szívesen szállt vele tovább, hogy azok a szajkók elrontották a napját. Éppen mesélni kezdte volna Töhötömnek a reggeli esetet, mikor három szajkófióka hangja sivített fel a fejük felett a levegőben. A két kis őszapó megpróbálta kikerülni őket, de a három fiú sokkal erősebb volt náluk, és mire kettőt számolhattak volna, már sikeresen szétrepítették őket. Egyik őszapó erre menekült, a másik meg arra.

Benedek az első percekben azt sem tudta, merre van az arra, csak repült, repült, amerre a szeme látott és a szárnya vitte. Kisvártatva észrevette persze az ismerős erdő mellett a betonutat. Felpiszkálta kíváncsiságát, honnan és hová vezethet. Bátraké a szerencse – biztatta magát, és elindult felfedező útjára. Meglepte, hogy hosszú-hosszú repülés után végül egy városba érkezett. Titkon azt remélte, megtalálja családtagjait. Ha a madár elindul valamerre, gondolta, előbb vagy utóbb úgyis a családjába botlik....

Mikor a szajkók szétkergették őket a bátyjával, egy ideig még hallotta Töhötöm hangját, amint őt keresi. Repült is a hangja után, de az egyre halkabb és halkabb lett. Az erdő csergő-zörgő ágait-bogait lassan egy földút szelte keresztül-kasul, aztán a földútból betonút lett. Benedek soha életében nem látott még ilyesmit, bár tudta, hogy néhány rokonuk valamikor régen a városba költözött, amerre ő is tart éppen. Ahogy a terep egyre nyíltabb és szabadabb lett, úgy nőtt Benedekben a honvágy. A kusza, de biztonságos bokrok, lombok közé, ahol nem láthatja meg senki, kinek a tollukra fájna a foga. Lassan az utolsó sűrűbb foltok is elmaradtak mögötte, és megjelentek az első házak, aztán még több ház és végül utcák is...

Most meg egyszerre csak itt találta magát a zúgó város közepén! Mindenhol hatalmas kétlábú lények lépkedtek, szaladtak valahova. Ráadásul még náluk is hatalmasabb dobozok suhantak, gyorsabban, mint a legtöbb madár, akit ismert. Benedek szomorú volt, és nagyon félt. Hol van anya, apa, Töhötöm? És hol van a család többi tagja, a hat öccse meg a három húga és a másik három bátyja? Itt, ezen az ismeretlen helyen egyedül volt. Fázott is, hiányzott, hogy odabújjon a többiekhez. Odahaza egymásra terítették a szárnyaikat, úgy melegítették egymást. Nem véletlen, hogy az őszapók fészkei híresen otthonosak és melegek voltak.

„Bárcsak itt lennének a szüleim!” – gondolta. – „Hiányoznak a fák is...”

Azt érezte, cseppet könnyebb lett a szíve, mikor megpillantotta az első fát. Megpihent rajta, majd összeszedte az erejét, és elindult utcáról utcára, mignem megérkezett egy csodásan zöldellő parkba. Azok a madarak, akikkel itt találkozott, cseppet sem hasonlítottak az erdei ismerősökre. Ezek utcamadarak voltak (magában így nevezte el őket). Amíg észre nem vette, hogy a nap narancssárgába kezd átfolyni, nem is merte őket megszólítani.

– Hé, hahó! Benedek vagyok... – kezdte bizonytalanul az őszapófióka.

– Nocsak, nocsak – hallotta valahonnan fentről. Egy dróton ülő galamb nyújtotta felé a nyakát különösebb érdeklődés nélkül.

– Egy kölyök?! – kérdezték többen is közelebb lépve hozzá.

– Hát az anyukád, kicsim? – érdeklődött egy szemmel láthatóan aggódó cinke, akit Benedek olyan szépnek talált, hogy nem is értette, mit keres ilyen szürke és barátságtalan környezetben. Hirtelen többen is körülvették, meglepődve és aggodalmasan néztek rá. Azt gondolta, az erdőn kívül élő madarak mind barátságtalanok. Most nagyon meglepődött, milyen kedves volt vele mindenki!

– Hát te honnan keveredtél ide, mondd csak! – kérdezte egy veréb az összeverődött kis madár csapatból. – Csak nem odaátról, a zöldből?

– Az erdőből. Eltévedtem – vallotta be őszintén Benedek. Olyan szívesen elmondta volna ezeknek a madaraknak, hogy mi történt vele, és honnan hova keveredett. Hálás volt, mikor a veréb pont azt kérdezte tőle, ami a legjobban foglalkoztatta.

– Tudjuk ám, merre kell visszamenni! Persze az erdő nagy... – sóhajtott elgondolkodva a veréb. – Nem mindegy, merre indul a madár...

– Attól függ, a folyó felé laksz-e vagy a nagy domb irányában inkább? – bólintott egyetértőleg egy kóbor csóka a verébnek.

– Éhes vagy, kisöreg? – röppent oda hozzá egy flegma galamb, pont az, aki az imént fentről, a dróton egyensúlyozva figyelte őt.

Úgy érezte, bármit meg bírt volna enni! Úgyhogy bólintott egy jó nagyot.

– Tudok egy helyet, ami tele van lárvával, gyere!

Azzal a galamb elvezette Benedeket egy kukához, a kukában egy ételmaradékos dobozhoz.

– Nos, fiam, nekünk itt van a Kánaán, gyere!

Benedeket kirázta a hideg.

– Brr. Brr... Ez... eléggé furcsa, ilyet még nem is láttam.

Sem az illatok, sem a látvány miatt nem volt túlságosan elragadtatva, de az a reggeli fincsi pók volt az utolsó, ami evett. Úgyhogy esze ágában sem volt nemet mondani a lárvákra.

Még akkor este (már majdnem lement a nap) megismerkedett a Városi Galamb Rend tagjaival is. Egyetlen egyszer látott galambot, igaz, postagalamb volt az is, de az hófehér és tiszta volt, és nagyon úriasan viselkedett. Ezek itt szürkék voltak, szürke kabátos bohém fickók. – Persze nem tudom, mit ennél szívesen, kishaver – vonta meg a szárnyát az egyik kapatos galambfickó. – Mi többnyire magokat, morzsát, rügyeket eszünk, kivéve, ha költünk, mert akkor egy-egy csigát is belakmározunk.

– Gyere ide! – kiáltott a rigó meg a veréb, és egészen finom kis gyümölcsdarabokkal, mazsoladarabokkal kápráztatták el Benedeket.

– Köszönöm szépen – mondta szerényen, halkán Benedek. – Azt hiszem, mi jobban szeretjük a hernyókat, rovarokat, pókokat, ilyesmi nincs errefelé?

– Pár darab talán akad erre – bólintott egy rigó, és egy szemétkupacot dobált szét csőrével. Volt alatta néhány pici fehér hernyócska. Benedek odareppent, és hamm – már ott se voltak!

– Köszönöm! – rikkantotta a kis őszapó. – Ez nagyon finom volt!

– Remélem, tudod, ez csak az előétel volt! Most következik az esti kukatúra!

– Hogy micsoda?! – nézett rá értetlenül az eltévedt őszapócska.

– Hát te még nem hallottál a kukatúráról? Úgy bizony! Hamarosan kezdetét veszi a késő esti kukatúra!

– És ilyen szép színeseket fogunk enni? – mutatott a járda betonjára Benedek, amin ott árválkodott egy türkizkék színű szívószál.

– Jaj, nem! – rikkantott fel a rigó, és mások is ingatni kezdték a fejüket. – Vannak dolgok, amiket nem ehetsz meg, Benedek! Ezek a színes dolgok a vesztedet okozzák, sok barátunk és rokonunk esett nekik áldozatul a régebbi időkben, tehát jól vigyázz velük! Kenyérmorzsát sem szabad enned, ha véletlenül rábukkannál egyre, csak hajítsd arrébb! De edd a finom sárgarépát, almát, diót, napraforgót... Amennyi jólesik, fiam!

Mindenféle színű és hangú és rendű és rangú madarak reppentek fel az utcai fákból, s ahogy Benedek újonnan szerzett új ismerőseivel magasba emelkedett, látta, hogy nem csak ebből az utcából, hanem az egész városból efféle zilált baráti társaságok emelkedtek fel,

és indultak élelmet keresni. Végül kis csapata a város másik végén, egy parkban találta meg a legkíváncsabb falatokat vacsorára. A cinke bizalmasan odasúgta neki:

– Azért jöttünk ide, mert itt talál magának élelmet a galamb család is, a szarka, a rigó, a fecske, a veréb és én is. Talán neked is lelünk valamit, gyere!

– Milyen kis csinos a kabátkád, édesem! – kacagott egy nagy galamb néni egy elektromos vezetéken himbálózva, mikor az ott csücsülő madaraknak (köztük egy hatalmas varjúnak is) bemutatta a veréb Benedeket.

– Köszönöm szépen, galamb néni...

– Elvira a nevem, édesem!

– Elvira néni... – helyesbített Benedek. – Igazából én...

De nem hagyták, hogy elmondja, amit akart, társai már vitték is magukkal a kukatúrára. Benedek egészen jól érezte magát ebben az új, bár kissé kopott társaságban. De azért már kezdett nagyon elfáradni. Láta, hogy lement a nap: ilyenkor ő már aludni szokott. Alig vitték a szárnyai. Meg akarta kérdezni, merre kell visszajutnia az erdőbe, de tudta, hogy hiába is kérdezné, ebben a sötétben nem találna haza a sűrű lombosban. Már egy egészen magas ház tetején ücsörögtek és olyasmikről beszélgettek, amiket Benedek nem értett, lévén semmit nem tudott a városi életről. De a hangok lassan elaltatták Benedeket, és mély álomba merült.

Mikor ijedten és rémülten felriadt – sehol a családja és sehol senki, aki tudná a hazafelé vezető utat –, eszébe jutottak a szajkókölykök szavai: „Egyedül nem is lennél képes semmi-re...” Körülötte minden veréb, galamb, varjú és szarka aludt még a magas tetőn. Sötét volt. „Nagyon hiányoztok” – gondolta magában Benedek. Olyan nagyon gondolta, hogy majdnem hangosan is kimondta. Lesz, ami lesz, meg kell próbálnia hazajutni. Kiegyenesítette a lábait, megemelte a farktollát, és felnézett az égre. Hideg van, sötét van, nem ismeri az utat. „Na és?” – kérdezte magától, aztán mintha ez lenne a varázsszó, felemelkedett a levegőbe. Meglepődött, hogy egyszerűen eltalált a kukatúra helyszínére, onnan a parkba, onnan pedig

a nagy országútra, amit most ugyanúgy követett, csak visszafelé. Valami titkos érzés hatotta át. Hallotta anyukája biztató hangját, mintha megérezte volna az erdő illatát, az erdő lelkét. Megállás és pihenés nélkül siklott tovább a levegőben. Érezte, hogy megtalálja, biztosan megtalálja az otthonát. Szíve súgta-búgta: Hazaérsz!

Mikor az éjszaka színe kékről feketére változott, már ott állt a fészkük szélén, és nézte a testvéreit, ahogy szüleikkel együtt összebújva alszanak. Halkan, nesztelenül odalépett hozzájuk, és gyengéden, akit csak elért, beborított a szárnyával. Várta a reggelt, hogy együtt ébredjenek. Izgatottságában lassan elszenderült... De az álma előtt utolsó pillanatban még megkönnyebbülten sóhajtott egyet:

– Azt hittem, sosem fogok hazatalálni – mondta nagyon halkan. – Amikor nem voltatok velem, akkor is éreztem a szárnyatok melegét.

Gábor Emese: *Túzok apóka*

Túzok a réten,
fusson a szélben,
hol puha szárnyú a pillesereg.

Hosszú nyakával,
furcsa szakállal,
túzok apóka integet.

Vastag a combja,
tarka a tolla,
dürrög a hangja, nem nyekereg!

Zöld színű pusztán,
bábakalács közt,
túzok apóka lépeget.

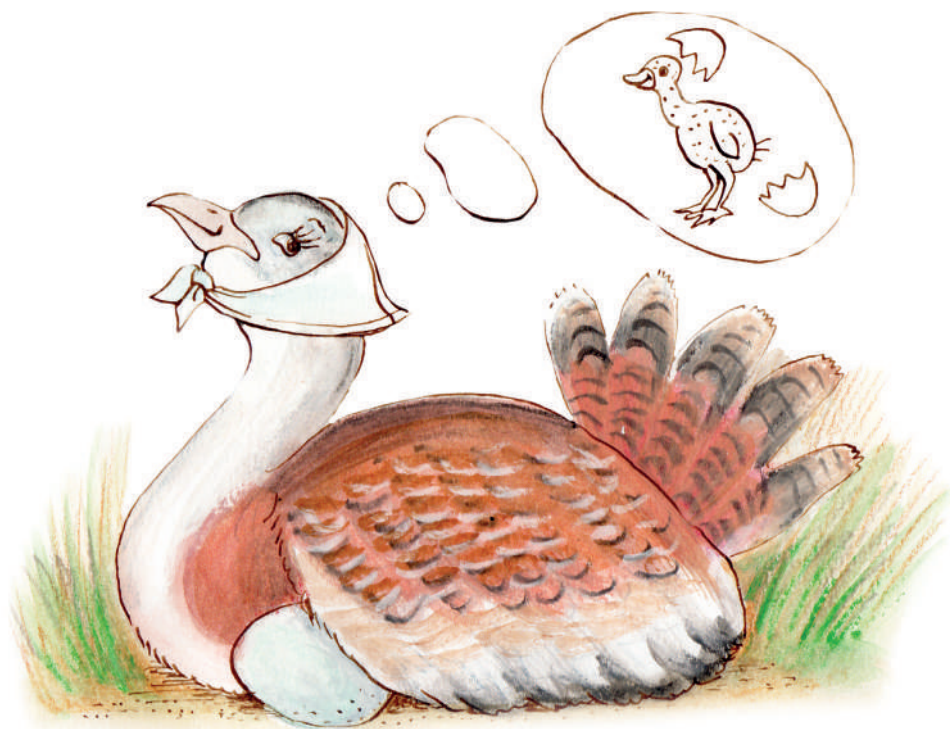

Mássz, csiga, féreg!
Úgyis utolér!
Magvak a földön, repcelevél,

büszke begyébe
lóhere, mályva,
bodza, kakukkfű, mind belefér.

Túzok anyóka
várja a fűben.
Cifra tojásán tíz kicsi petty,

Fehér szakállú
túzok apóka
szépen-lassan majd hazamegy.

Farkas Gyöngyi: *Földikutya*

Három méter mélyen ás,
Ne bántsod a földikutyát!
Száras rét őt védi, óvja,
Labirintját el nem hagyja.
Élet vize ott csorog,
Gyökér, bogár, pajorok.
Magányosan éldegél,
A párjával nem beszél.
Buxsi feje döngető,
Ettől igen megnyerő.
Légyottjuk a felszínen
Történik meg szenvtelen.
Aztán fel is, le is út,
Mindkettő lyukába fut.
Kölykét neveli az anya.
Felnevelte? Elzavarja.
Miért kutya? Tán mert irigy,
Farka alatt nincsen mirigy,
Mivel farka sincs szegénynek,
Sőt a füle is szegényes.
Szeme sincsen, mégis lát.
Ne bántsod a földikutyát!

Ha láttál már szőrös hurkát,
Sárga, olló fogút, csúnyát,
Biz utálnod kellene,
Mert oly' rút a külleme.
De ha tudod, milyen ódon,
Habár sosem járt a Holdon,
Lokátoros módszerével
Metrót épít szerteszéjjel
Milliónyi éven át.
Ne bántsod a földikutyát!

Szalay Álmos: *A Rettenthetetlen Bábrabló Brigád*

Az erdő mélyén, cserjék, fák és áthatolhatatlan árkok-bokrok között Aranyos Robi, Báb Bence és Rabló Rudolf, a három nagy aranyos bábrabló klán legifjabb sarjai azon a később nevezetessé vált péntek reggelen is elszánt hangulatban indultak iskolába. Első osztályosok voltak, olyan frissek és zöldfülűek, hogy egy árva mezei fűszál sem hajolt volna el előlük, bármilyen félelmetesen is néztek volna arra a fűszálra.

A bábrabló amúgy sem az a bogárfajta, amelyik egykönnyen beletörődik, ha nem veszik komolyan. A bábrablógyerekek pedig kimondottan nehezen viselik az ilyesmit. Úgy érezték, ideje végre munkához látniuk. Kijárták a bölcsit petekorukban, az ovit lárvakorukban, aztán hosszú álom következett... Mígnem bebábozódtak, s most végre a kifejlett bogarak életét kezdhették élni!

– Képzeljétek! – mesélte Robi a csápjait lógatva, az iskola felé bandukolva. – Tegnap tornaóra után a réten sétálgattam. Odarepült hozzám egy őszapó. „Hát te meg miféle szerzet vagy, színes hátú kis barátom?” Szó szerint ezt mondta!

– Felháborító! – hőkölt hátra Bence.

– Mégiscsak Bosszantó! – fakadt ki Rudolf. – Nélkülünk megnézhetné magát az erdő!

– Nem mintha rászorulnék, de egy tulipán megvédett! Azt mondta a madárnak, hogy bizony nektek nem tanítják a madáriskolában, de az aranyos bábrablók titkos védelmezői a fáknak, bokroknak és a legkisebb virágnak is! Ők a mezők lovagjai!

– Ez így is van – helyeselt Rudolf. – Nélkülünk tele volna minden hernyókkal. Mennyi és mennyi virág és ifjú hajtás szára lenne sebes, megrágott.

– Na és mit mondott erre az őszapó? – kérdezte Bence.

– Hogy ő személy szerint igazán nem bánná, ha több hernyó lenne.

Rudolf felsóhajtott.

– Jellemző.

Szóval péntek volt, és nagyon érett már, hogy az ifjabb bábrabló nemzedék sutba dobja az iskolát, és elinduljon végre vadászni. Szigorúan egyedül, hogy ne rontsák egymás esélyeit.

Apropó, iskola! Joggal kérdezhetné: miféle iskolába járnak a kifejlett bogarak? Talán nekik is van saját iskolájuk? Nos, jól figyelj! Két galagonyabokkal a Madáriskolától délre, három és negyed kökénybokorral a szikes tavaktól, ahol a gulipánok élnek, keletre bújik meg a zöld levelek, ágak-bogak mélyén a Bogáriskola. Ha azt hitted, hogy akár a legkisebb muslincák is tétlenül töltik napjukat, hát tévedtél! Mindenkinek komoly és felelősségteljes munkája van az erdők mélyén, s míg fel nem nő feladatához a legkisebb incifinci állatka, bogárka is, addig bizony ügyesedik és tanul, óvodába és iskolába jár, akárcsak te!

Talán ez az egész pénteki kalamajka meg sem történik, ha Izabella tücsök néni ének- és zenetanár nem nevezi be az első bogárosztályt a Nagy Bogár Hangversenyre.

– Drágáim! – kezdte aznap az első órát Izabella néni kitörő lelkesedéssel. – Úgy döntöttem, hogy szorgalmas és kitartó tavalyi munkátok eredményeképpen benevezem az egész osztályt a messze földön híres és nevezetes Nagy Bogár Hangversenyre! Idén is megbizonyítotátok, hogy kivételes zenei tehetségetek van! Minden esélyünk megvan rá, hogy helyezést érjünk el! – Az osztály legnagyobb része persze ujjongásban tört ki a hirtelen jött lehetőségen felbuzdulva. Nem csoda, az osztályba idén egy maréknyi tücsök, néhány méhecske és három kabóca testvér is járt, igazán fülzsongítóan tudtak muzsikálni.

Az aranyos bábrablókölykök azonban kivételek voltak. Ők nem a zenebonához, hanem a vadászathoz értettek. A náluk ötször nagyobb hernyók és bábok rémei, fák, bokrok és virágok jótevői voltak generációk óta. Mégsem ülhetnek tétlen, ki tudja, még hány héten át!

– Még mit nem! Hangverseny! – morogtak.

– Ahelyett, hogy mi is vadászatra indulnánk a sötét éjszakába! Majd persze nótáztatni fogunk! – zsörtölődtek.

– Hát szó sem lehet róla!

Így dohogott Aranyos Robi, Báb Bence és Rabló Rudolf, a három nagy aranyos bábrabló klán legifjabb sarjai. Mielőtt az otthonuktól nem messze elváltak volna útjaik, Robi visszafordult a többiekhez:

– Van egy ötletem, skacok! Ma este titkos találkozót tartunk nálunk! Gyertek el, és meglátjátok, miben mesterkedem...

Így esett, hogy a három barát Robinál találkoztak a hold szikrázó ezüstös fényében.

– Van egy tervem.

– Ki vele! – sürgette Rudolf, mert már délután óta tudni akarta, miben sántikál pajtása.

– Megvan! Biztos arra gondolsz, hogy ejtsünk túsul bábokat vagy egy igazi nagy szőrös hernyót! – kotyogott közbe Bence.

– A szomszédom simán megeszik egy nagy szőrös hernyót is egyedül! – büszkélkedett Rudolf.

– Elég! Elég! Szóval – ragadta magához ismét a szót Robi – nem ejtünk túsul senkit. Nem eszünk meg szőrös hernyókat. Vagyis megeszünk, de nem az összeset. Ennél sokkal jobb ötletem támadt. Este, amikor mindenki nyugovóra tér, elindulunk külön-külön...

Bence, aki hármójuk közül a legkisebb volt, ijedten pislogott körbe:

– De egyedül?! A sötétben?

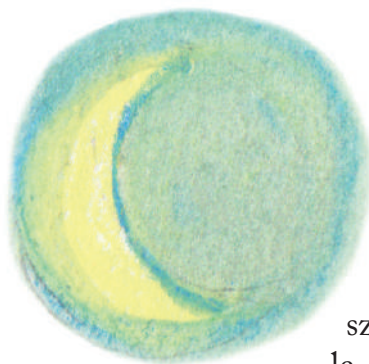
– Bence, a bábrablók – kezdte kioktatni Rudolf Bencét – mindig egyedül dolgoznak. A szomszédaink sem a barátaikkal indulnak hernyólesre!

– De miért nem lehet együtt menni? – nyöszörgött Bence.

– Rontanánk az esélyeinket, kölyök – mondta Rudolf fellengzősen, mintha ő már olyan nagyon sokkal lenne idősebb osztálytársánál.

– Szóval – Robi nagyot sóhajtott, mert már kezdte azt hinni, sosem ér a mondanivalója végére. – Mire felkel a nap, mindhárman összehordunk annyi bábót és hernyót, amennyit csak bírunk! És ha készen vagyunk, a nap első sugaraira elhívjuk a Bábrabló Bizottságot, hogy elismerje: teljes jogú, különösen tehetséges bogarak vagyunk, és nincs semmi okunk iskolába járni.

Másnapra tervezték a szökési akciót: énekóra után az osztály rendezetlen halmokban vonul át tesiórára, mivel azt minden fajnak külön fajtanár tartja. A bábrablóknak tehát bábrabló-tanáruk volt. A szünetben senki sem fogja észrevenni, ha ők nem a sárga szirmoktól övezett fürengetegben tűnnek el, hanem a kék és piros szirmok és levelek között. Nagy szerencsájük volt, hogy nem buktak le – a tervük ugyanis csodával határos módon sikerült!

Végigdünnögték az énekórát, és meghallgatták, hogy az osztály újra és újra lelkes ovációval fogadja a Nagy Bogár Hangverseny hírét (amit persze idén is a tücskök vagy a kabócák fognak megnyerni). Utána Robi irányt adott az óra végén, és a három lurkó elindult a tesióra helyszínével ellentétes irányba.

Pár perc múlva már kívül is voltak az iskolán.

– Na, ez jól sikerült! – örvendezett Rudolf, aztán bizonytalanul hozzátette. – De az este még messze van.

– Jó, nem bánom – sóhajtott Robi. – Menjünk haza ebédelni! Mondjuk azt, hogy...

– ...elmaradt a tesióra? – kérdezte halkán Bence.

– Az nem lesz jó... Megvan! A Nagy Bogárhangverseny miatt hamarabb hazaengedtek minket az énekóráról!

Ez az érv is több sebből vérzett, de hirtelen jobb nem jutott eszükbe. Aranyos Robi előzetesen mindenkit szentül megesketett rá: semmi szunyókálás evés után, délután négykor tanácskozás a rendkívüli vadászat előtt!

A terv nagyszerűnek tűnt. Mivel a bábrablók, mióta a világ a világ egyedül dolgoztak, a három fiú úgy látta jónak, ha ők sem változtatnak ezen a szép szokáson. Egyszerre indulnak el, de a harmadik kanyarban ácsorgó fekete bodzánál majd elválnak útjaik.

Mikor lassan sötétedni kezdett, Robi egy utolsó, rövid tanácskozásra hívta össze a csapatot.

- Vegyük át még egyszer! Csak a legjobb és legveszélyesebb falatokat keressük: gyapjaslepke, aranyfarú szövő, apácalepke, fenyőbagolylepke.
- Gyapjaslepke, aranyfarú szövő, apácalepke, fenyőbagolylepke – ismételték el a többiek.
- Akkor indulhatunk is!

Azon a pénteken történt, hogy a három kölyök bábrablóból elismert felnőtt bábrabló lett. Amint feljöttek az égre a csillagok, és a hold ezüstös fényével elöntötte a fák lombjait, Robi, Bence és Rudolf elindultak külön-külön úton, hogy megszabadítsák növény barátaikat a lepkék bábjaiktól és hernyóitól – és nem mellesleg –, hogy kivívják a nagyok tiszteletét. Úgy gondolták, fejenként százat begyűjtenek, az már elég bizonyíték lesz a Bábrabló Bizottság számára, hogy nekik már nincs szükségük semmiféle iskolára, így is tudják, mi a dolguk.

Nem kellett sok idő, talán csak fél óra, hogy az egész erdő növényei lelkesülten újságolják egymásnak, hogy három ifjú titán úgy döntött, egyszer s mindenkorra megszabadítja őket a hernyóktól. A hernyók pedig lassan ébredtek álmukból és álmos lusta eszegetésükből: vajon mindannyiunkért ma jönnek el az ifjú bábrablók? Nagy volt az ijedség...

A bábrablók pedig, miután jóllaktak az első pár hernyóval, már csak hordták és hordták és hordták egybe a sok bábót és hernyót.

– Csak nem fesztivál van itt, uraim? – kérdezte egy apácalepkebáb a fenyőbagolylepke hernyójától.

– Nem tudom, kedves kolléga, három bábrabló rendezkedik itt, kérem, fogalmam sincs, mi a céljuk.

– Hogy megegyenek minket! Természetesen! – jajongott rájuk egy gyapjaslepke bábja. – Hát mi más?!

– Igaza van, hölgyem – bólintott a fenyőbagolylepke hernyója. – Csakhogy ennyit három makkegészséges fiatalember sem tudna megenni, ahányan mi itt vagyunk.

Nos, valóban, majdnem ötszáz kicsi és közepes és nagy hernyó kúszott-mászott, és feszülten várt a sorsára, na és megannyi báb. Jóval több, mint amennyit egy egész szezon alatt besöpörtek volna.

Mikor mindennel készen lettek, Robi, a hangadó, odafordult a többiekhez:

– Most hívjuk el a Bábrabló Bizottság elnökét! Nézze meg a maga szemével, mire vagyunk képesek!

Amíg a Bizottság elnökére vártak, feltűnt nekik, hogy valaki, egy náluk is sokkal kisebb bogár figyeli őket egy kis kamilla szára mögül.

Ha el lehet képzelni nagyon különböző vadászokat a világon, hát az aranyos bábrablók és a hangyák azok. A különleges, rejtélyes és magányos vadászokkal, a bábrablókkal szemben a hangyákban egyenként nem volt semmi különös, de együtt többre voltak képesek, mint egy igazán nagy állat. Fantasztikusan szervezett városállamaik a föld alatt és a föld fölött is éjjel-nappal munkálkodtak: felfedező csapatok, katonák, odahaza a gyerekek és nők – az egész nagyszerűen szervezett volt. Azt hinné az ember, hogy a magányosan dolgozó bábrablók és a csapatban gomolygó hangyák nem szerették egymást, de ez nem igaz. Ki tudja miért, úgy hozta az élet, hogy sosem keresztezték egymás útját, és kölcsönös tisztelettel viseltettek egymás iránt. A bábrablók csodálták a hangyákat, hogy milyen gyorsak és erősek együtt. De a hangyák is tisztelték a bábrablókat, hogy egyedül is milyen rengeteg kártevőtől szabadítják meg a növényeket.

Robi már meg sem lepődött, mikor egy fiatal hangyalány elalélva lesett fel a kamilla szára mellől:

– Nocsak, ti is erre jártok éppen? – kérdezte gyanútlanul a hangya kislányt.

– Ó, csak azt a rézvörös-zöld fémfényű szárnyfedőid nézem. Szép aranyzölden csillámlanak...

Robi igazán zavarba jött a bók hallatán.

– Ó, hát... köszönöm – aztán rögtön a többiekre is gondolt. – Köszönjük.

Ettől fogva a fiúk olyan büszkén térültek-fordultak szép szárnyfedőikben, mintha eddig nem is tudták volna, milyen sokan csodálják színpompás hátukat a bogarak világában.

A bábrabló fiúk nem is hitték volna, hogy micsoda kalamajkát okoztak a nagy báb-begyűjtéssel. Be akarták bizonyítani, hogy már mindent tudnak, de a Bábrabló Bizottság elnöke és két alelnöke nem kimondottan büszkén, inkább dühösen nézett rájuk egy vakondtúrás tetejéről.

– Ez mégis mit akar jelenteni, fiatalurak?

– Annyi bábót és hernyót akartunk rabolni, amennyit csak tudunk... – kezdte Robi, a hangadó bábrabló.

– És ugyan ez mire volt jó? – kérdezte a bábrablók bábrablója.

– Hogy megmutassuk, már nem kell iskolába járnunk, mert mindent tudunk.

A Bizottság elnöke felhorkant a csápjá alatt.

– Nem, kisfiam! Csak annyit vadászunk, amennyit megeszünk, egyetlen szemmel se többet! Ez a természet nagy törvénye! Ha minden hernyót és bábót elpusztítanánk, nem lenne mit ennünk, de ha minden hernyó és báb életben maradna, akkor elpusztulnának a virágok, bokrok és fák. Mi mind egymásért dolgozunk, akkor is, ha vadászunk egymásra.

Akkor aztán előlépett a gyerekek osztályfőnöke, a Bizottság egyik alelnöke.

– Hát itt vagytok, fiúk! Én mégis megvédenélek benneteket. Minél előbb szeretnétek hasznos tagjai lenni a bogarak társadalmának, és ez bizony dicséretet érdemel. De szegény hernyók és bábok most aztán jól ki lettek piszkálva kényelmes otthonaikból. Látjátok, még a legfontosabbat nem tanultátok meg: az örök egyensúlyról szól az életünk...

Úgy adódott, hogy két nappal később Bence, Robi és Rudolf is ott daloltak a Nagy Bogár Hangversenyen a sok tücsök és kabóca között. Az erdő még mindig a Nagy Hernyó és Báb Találkozó híréből beszélt, hogy három ifjú összetrombitált egy kisebb városnyit belőlük.

– És micsoda nagy vadászok lesznek ezek a kölykök, ha pár hét múlva vadászlesben állnak!

– susogták az erdő lakói izgatottan. És bizony nem hiába...

Gábor Emese: *Hőscincér*

Éji sötétben lépked a Hold.
Kocsányos tölgyben nyitva a bolt.

Édes a nedve a tölgyfának,
jön az éjjeli őrjárat.

Hosszú sorokban a lárváknak
szirupot mérnek a tölgyágak.

Majd jön a főnök, ki oly sokat ér!
Nem más ő, mint a hőscincér!

Tölgye kocsányos. Háza a fa.
Kéreg alatt sok a lárvababa.

Pödri a bajsztát, mi földre leér,
nem más ő, mint a hőscincér!

Hajnali ködben zár be a bolt,
nem tudja senki, hogy nyitva volt.

Nappal a lárvák, a kéreg alatt,
csöndben alusszák álmaikat.

Vagy jön a harkály, és egy se marad...

Gábor Emese: *Bütyköshátú ormányos*

Ormánya van, de nem elefánt.
Picinyke ő, és senkit se bánt.
Rücskös a háta, de nem béka.
Tán a bogarak ivadéka?

Szárnya is van, de mégse madár.
Hat lábfejjével a földön jár.
Hat pici combja van s hat térde.
Repülni nem tud szegényke.

Egy falevél a kis háza.
Aki arra jár, nem látja.
Úgy tesz, mintha rög volna.
„Csak egy morzsa” – gondolja.

Bütyköshátú ormányos.
Hátán dudor: szórványos.
Gondolata: furmányos.
Kerek szeme? – szokványos.

Van egy kedvenc növénye.
Azt rágcsálja ebédre.
Hátha megnő hosszúra
az ormánya a télre,
s ő lesz egész Kiskunságnak
legderekabb legénye.

Gábor Emese: *Kunsági hangyafarkas*

Buckalakó a hangyaleső.
Hangyát bizony nem keres ő.
Éji sötétben mély lyukat ás,
körbe homokból nagy a rakás.

Szorgos hangya, ha arra jó,
ott várja a hangyaleső.
Furcsa veremben ott les a lárva,
Ugrásra készen, hangyára várva.

Megvan a hangya,
fogja a csapda,
úgy belehullt, mint
földbe a magja.

Hangyafarkas a hangyaleső.
Addig víg, míg jó az eső.

Gábor Emese: *A titokzatos lappantyú*

Mire a gyerekek hazaérkeztek, már teljesen besötétedett. A sötétségben csak a csillagok ragyogtak éppen úgy, mintha a bársonykék égbolt palástján pici tűszúrásokon át jönne a fény. A telihold hatalmas kerek arca éppen akkor jelent meg a horizonton, amikor beléptek a házba. A két gyerek fáradtan és porosan rogyott le a kanapéra. Szemük csillogott az örömtől.

– Ez volt életem legeslegizgalmasabb kirándulása – pihegte Soma, majd rápillantott a térdére, melyen friss seb látszott.

– Azért a legizgibb, mert beleestél a tóba, amikor a tarajos gőtét megpillantottad? – kérdezte Panka.

– Nem, dehogyis! – válaszolta a kisfiú felháborodva. – Amikor a ritka bütyköshátú ormányost kerestük a mezőn, és találkoztunk azzal az öreg, szemüveges rovarász bácsival, aki szintén azt kereste, de nem találta, és nagyon szomorú volt emiatt. Emlékszel? És én találtam meg neki! – húzta ki magát Soma büszkén. – Úgy nézett ki, mint egy földmorzsa. Össze volt gömbölyödve a bárány izé...

– Báránypirosító – vágott közbe Panka.

– Igeen, pont azt akartam mondani, a báránypirosító levele alatt. Szegény bácsi nem látta meg, mert pont olyan szürkésbarna színe volt, mint a földszemcséknek, és olyan ragyás is volt a háta. Most bekerülök a naplójába mint felfedező! – ujjongott.

– Szerencséd volt – válaszolta Panka. – A kunsági hangyafarkast viszont én láttam meg először. Azt hittem, valami félelmetes fenevad lesz, pedig csak egy piciny lárva. Ott csücsült a homoktölcsér közepén, és türelmesen várta a hangyáját. Azt hittem, beleesett a lyukba, és én épp meg akartam menteni, amikor a természetőr bácsi odaért, és meglátta. Gyorsan figyelmeztetett, nehogy kiszedjem, hiszen szegény pont a hangyára vár.

– Elég félelmetes lenne, ha farkas méretű lenne – jegyezte meg Soma. – A

két nagy rágója, meg az ijesztő szája miatt nem szeretnék vele találkozni, ha hangya lennék. Nekem a legrosszabb az volt, hogy a harist nem láttuk meg, pedig nagyon szerettem volna – szontyolodott el a kislány. – Furcsa köszörűhangot hallottunk a magas fűből, azt hittem, valaki kint dolgozik a réten. Csodálkoztam is, mert embert nem láttam, amikor azt mondta Péter bácsi, hogy maradjunk csendben, mert ez a haris. Utána meg elhallgatott a hang, és azt sem tudtuk, merről jött.

– Lényeg, hogy ott volt, és legalább hallottuk – vágta rá Panka. – Mások még ezt a hangot sosem hallották, ne légy telhetetlen! Egyszer azt olvastam Schmidt Egon, híres madarász bácsi könyvében, hogy a haris nagyon ritka és érzékeny madár. Ha lekaszálják a rétvét, elpusztul a fészke, és nem jön vissza többé. Ez történt Budakeszin, a Nádas-tó mellett is, ahol lakunk. A bácsi már csak a fészkek romjait lelte meg – folytatta Panka.

– De jó neked, hogy már tudsz olvasni! Mi még csak most tanuljuk a betűket. Jó lett volna, ha már én is tudnék, mert akkor meg tudtam volna fejteni azt a rejtvényt, amit Péter bácsi mutatott a buckabagolyról. Így meg végig azt hittem, hogy madár, közben pedig egy fura éjjeli lepke – sopánkodott Soma.

– Pontosabban a bagolypillék közé tartozik. Azért bagoly a neve. Buckának meg azért hívják, mert a buckákon lakik. Olyan buckákon, mint Bumbucka, a földi kutya túrásai. Bumbuc sok buckabagollyal találkozhat, ha kijön a felszínre éjjel. Kár, hogy nem látja a pillét, mert vak szegényke. Csak a finom szárnysurrogásait hallhatja – elmélkedett Panka.

– Azért mégis a réti csíkok voltak a legaranyosabbak. Ahogy kidugják a fejüket a vízből... – emlékezett Soma. – Péter bá-

csi szerint régen megették őket káposztába keverve. Az volt a káposztás csík vagy csíkos káposzta.

– Akkor még rengeteg volt belőlük. Most meg alig van. Én biztos nem enném meg szegénykéket – sóhajtott Panka. – Várj csak, Soma! Nem azt mondta Péter bácsi, hogy akkor jönnek a felszínre, amikor eső lesz? Akkor holnap vagy akár ma éjjel, ha esni fog, elmossa a hangyafarkas homoktölcsérét a víz, viszont a többi állat örülni fog. A guvat, meg a bakcsó vígan énekel majd a nádszálak között.

– De hát nem énekelnek! A guvat visít, mint egy malac – felelte kuncogva Soma. Mindketten nevetni kezdtek.

– Malac a nádasban... Hahaha! – kacagtak hasukat fogva, és utánozták a hangját. – Uiiii, uiiii.

Majd Soma felkelt, és nagy léptekkel körbejárt a szobában. Fejét leszegte.

– Én vagyok tűzok apóka! – kiabálta. – Itt a bajuszom. Látod? – mutatott az orra alá, ahová az ujjával bajuszt utánzott.

– Én meg az őszapóka vagyok! – viccelt Panka. – Mindketten apókák vagyunk! – majd párnával dobálni kezdték egymást játékból.

Eközben kint leereszkedtek a csillagok. A Kiskunság végtelen rónái teljesen összeolvadtak az éggel. A földön kigyulladtak a szentjánosbogarak imbolygó lámpásai. Egy-egy denevér surrant csak a sötétben. Összefüggő, hangos tücsökzene lüktetett. Ameddig csak a szem ellátott, millió tücsök húzta altatódalát az alkonyati rónán. A békés koncert egyöntetűvé olvadt, zenéje fölött néha megszólalt valami... Valami furcsa, szokatlan hangú állat a mező széli bokrosban, az árokpart mellett. Gurgulázott és cserregett, mint egy szép hangú kereplő. Nem, nem a zöld varangy volt, bár kissé hasonlított a hangja. Sokkal hosszabb ideig szólt. A békák brekegő dalában vannak szünetek. Ez a hang erősebb volt. A lappantyú szólt.

A gyerekek már nem hallhatták, mert bent nevetgéltek a vályogházban, ami remekül szigeteli a hangot, pedig, ha

tudták volna, hogy kivételesen egészen a házukhoz közel jött a lappantyú, bizonyosan kiszaladnak meghallgatni. Így csak Bumbucka, a földikutya hallotta meg, és a pimasz mezei nyulak hegyezték és forgatták nagy, lapát füleiket a szokatlan hang irányába.

Amikor nagymamáék hazaértek a szomszédból, a házban szokatlanul nagy volt a csend. Csak a falióra halk tiktakolása hallatszott, és néha egy másik, egészen piciny hangocska törte meg a monoton ritmust, ahogy valahol fent a mennyezeten egy szú percegett a gerendában.

A falon a gyertyaláng halovány, narancssárga fénye imbolygott csak ide-oda, mintha megérezte volna, hogy valaki belépett az ajtón.

A két lurkó úgy, ruhástul, maszatosan feküdt a kanapén. Mellettük a földön távcső, kisbicska, notesz és nagyító hevert. Egy félig rágott szendvics kandikált ki Soma zsebéből. Panka kezéből kiesett a füzet, és puhán koppant a padlón... de ezt a két gyerek már nem vette észre, olyan mélyen és édesen aludtak.

KNP Alapítvány

2019

A sorozatban megjelent kiadványaink:

Kovács Kinga – Balázs Réka

Szék Kelemen történetei

Mese-mozaik Szék Kelemen, a természetvédelmi őr, és Krúti, a zöld küllő barátságáról, képzeletbeli és valódi utazásairól a Kiskunságban. Kelemen hihetetlenül hihetlenebb történeteket mesél valódi védett növényekről és állatokról az érdeklődő, időnként huncut madárkának. Közben megtanítja, mit tehetünk városi környezetünkben a természetért, milyen madárkák telelnek nálunk, hogyan etethetjük őket, vagy ha épp kirándulni van kedvünk, merre induljunk a Duna-Tisza közén.

Gábor Emese

Bumbucka, a földikutya

Mikor a földből előbújik a selymes kis bundás, rózsaszín orrú és talpacskájú földikutya, sokszor azt gondolják róla, már megint a mohó vakond túr. Pedig a valóság az, hogy a vakonddal közeli rokonságban nem álló, különös és furcsa kis állatról van szó. Nincs a hazai rágcsálóknak még egy csoportja, mely ennyire rejtélyes és félreismert lenne. Bakancsos sorozatunk meséje Bumbucka, a földikutya és Panka barátságának elragadó története. Izgalmas nyári kalandjuk rövid bepillantást ad – hazánk és egyben Európa egyik legveszélyeztetettebb gerinces állatának – különleges életébe.

Sartalomjegyzék:

Gábor Emese: Panka és Soma nyomoz.....	5
Gábor Emese: Buckabagoly.....	8
Gábor Emese: Szivárványos ökle.....	10
Frekot Erika: Ki lakik a tóban?.....	12
Gábor Emese: Réti csík.....	18
Gábor Emese: Lápi póc	20
Szalay Álmos: Tulipán, a gulipán	21
Gábor Emese: Lappantyú	28
Gábor Emese: Haris	29
Szalay Álmos: Tóparti Éleslátó- és Vadászó Bajnokság	31
Gábor Emese: Guvat	39
Gábor Emese: Gyurgyalag	41
Szalay Álmos: Benedek nagy útra indul	42
Gábor Emese: Tűzok apóka	52
Farkas Gyöngyi: Földikutya	54
Szalay Álmos: A Rettenthetetlen Bábrabló Brigád	55
Gábor Emese: Hőscincér	63
Gábor Emese: Bütyköshátú ormányos	64
Gábor Emese: Kunsági hangyafarkas	65
Gábor Emese: A titokzatos lappantyú	66